

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

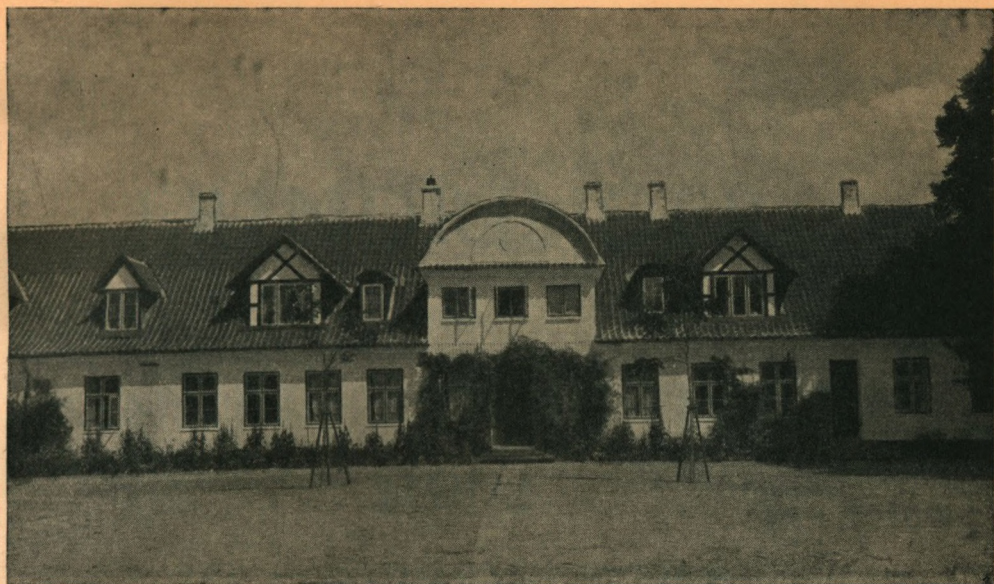
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ERINDRINGER

FRA

FAMILIEN REEDTZ-THOTT^S

HJEM

PAA BISKOPSTORP

ERINDRINGER
FRA
FAMILIEN REEDTZ-THOTT'S
HJEM
PAA BISKOPSTORP

SAMLET OG UDGIVET 1963
AF
AXEL REEDTZ-THOTT

FORORD

Siden min tidligste barndom har jeg hørt om Biskopstorp. Der levede i gamle dage en forunderlig fri og fantasifuld familie, hvor Far var en bestemt, men retfærdig hersker, Mor en kærlig og omsorgsfuld husfrue, og børnene en charmerende flok individualister, som tilbragte den meste tid med udendørs leg og anden aktivitet.

I min Far og hans søskendes skildring var livet på Biskopstorp en ønskedrøm for børn. Her var sommeraftenerne længere, syrenerne mere duftende, kirsebærrene flere og større, træerne vældigere at klatre i end i alle andre haver. Staldene var fuldere af rotter, vandløbene bredere at springe over, stuerne hyggeligere og alle folk på gården mere tålmodige end på andre gårde, og vintrene var meget koldere, snedriverne højere, legene dristigere og uskadeligere end andre børns, og Far og Mor var centrum i en bekymringsfri verden, som drejede sig om vort fædreland Danmark og ædle heste eller omvendt.

Siden lærte vi jo selv Biskopstorp at kende. Jeg kom der første gang (jeg kan huske) i 1923 og siden vel i gennemsnit mindst en gang om året indtil faster Julies død i 1958. Trylleriet var åbenbart, omend mange af dets attributter med tiden gik under: hønehuset, Laurits, hesselgangen, visse klatretræer, stikkelsbærbuskene i køkkenhaven, livet i Thottenborg. Men inde i huset levede ånden og traditionen fra min fars barndom. Sådan følte jeg det ihvertfald.

En af denne familietraditions bedste træk var gæstfriheden. Når vi kom der, dukkede utallige erindringer op om historier om den eller den, som tilbragte hver søndag paa Bispen eller altid var der i julen eller påsken. Derfor følte man sig hjemme der, som om man havde levet flere liv inden for disse ejendommeligt værnende gårdfløje og læende havehegn.

Fra dette sted udgik en søskendeflok, hvis ældste nu er oldemor 7 gange. Forskellige var de min sæl. Nationale og radikale, vilde og fromme. Og dog var og er de grumme ens, når det gælder de vigtige ting i tilværelsen. Levende optaget af dagens spørgsmål, som for dem alle synes at antage en

personlig karakter. Fulde af lyst på livet, kappestrid, de ædle følelser og et veldækket bord.

Bedstefar og Bedstemor fra Biskopstorp's efterkommere har alle del i den arv, der er udgået fra denne originale familie. Med årene og generationerne er skikkene mildnet. Klatretræerne er lavere. Ridt og sparkstøttingskørsel går ikke mere over favnebunker og kirkegårds-mure. Også af den grund tiltrænges den familiesammenkomst, som er anledningen til dette skrifts fremkomst.

Efterkommere efter Axel og Soffi Reedtz-Thott paa Bispen har så meget værdifuldt arvegods tilfælles, at de fra tid til anden bør komme sammen for at tage det i øjesyn. Først ved sammenvær og i fællesskab vil de hos hinanden genkende træk fra deres Reedtz-Thott'ske, Berner Schilden Holsten'ske slægts-oprindelse, træk, som de frydes eller græmmes over, og med stolthed eller ydmyghed genfinder hos sig selv. Desuden tilfredsstill det vel en vis nysgerrighed hos os alle at se, hvordan en delvis ukendt halv-fætter eller -kusine ta'r sig ud — for slet ikke at tale om de tilgiftede, som jo ikke er arveligt belastede.

For at ingen skal løbe sur i familieskabet, indledes dette lille skrift med en stamtavle over efterkommere efter familien Reedtz-Thott på Biskopstorp med en redegørelse for disses forbindelser med de øvrige nulevende Reedtz-Thotter. Til udarbejdelsen af denne stamtavle har jeg faaet uundværlig og beredvillig hjælp af en god ven og kender af slægten: kgl. ordens-historie-graf dr. phil. Albert Fabritius, til hvem jeg hermed retter en varm tak. Herefter kan ingen i familien undskylde sig med, at de ikke kender hinandens fødselsdage.

Men hvad der er vigtigere. Igennem de tre bidrag til den lille bog, som tante Ada, tante Ibeth og Far har skrevet, er der bevaret en række vidnesbyrd om den svundne tid, som for altid kan fæstne den i erindringen. Tante Ada skrev sine erindringer fra barndommen allerede for flere år siden, og de har vel stået model til de erindringer, som tante Ibeth og Far nu har føjet til i anledning af familiesammenkomsten. Til dem alle tre siger jeg en hjertelig tak, fordi de på så personlig og levende måde har opskrevet en hel del af de historier og tildragelser, som vi har hørt berette som børn, og som nu giver os et blivende indtryk af det hjem og det ægtepar, hvis minde vi fejrer her.

Selv tror jeg, det er sjældent, at et enkelt hjems tradition arves gennem adskillige slægtled. Familien Reedtz-Thott på Biskopstorp har imidlertid uden for enhver diskussion givet sine efterkommere et særpræg, hvis hovedtræk jeg for min del gerne så bevaret fremover. Måske kan denne lille bog bidrage dertil.

Gavnø, den 15. juni 1963.

Axel Reedtz-Thott.

AXEL BARON REEDTZ-THOTT
OG
SOPHIE BARONESSE
BERNER SCHILDEN HOLSTEN^S
DESCENDER

VED
ALBERT FABRITIUS

FØRSTE SLÆGTLED

1. **Frederik Axel Ludvig August Baron Reedtz-Thott** til Biskopstorp (Søn af Kammerherre, Hofjægmester Otto Baron Reedtz-Thott til Baroniet Gaunø og 2. Hustru Karen Julie Elisabeth Frederikke Fønss), f. 12. Oktober 1842 paa Gavnø, d. 12. December 1916 i Kbh. — Kammerherre, Hofjægmester, Ritmester. — Gift 3. Juli 1876 i Voldum med **Sophie Magdalene Pauline Baronesse Berner Schilden Holsten** (Datter af Ritmester, Kammerherre Gustav Alexander Baron Berner Schilden Holsten og Sophie Magdalene Baronesse Holsten til Baroniet Holstenshuus), f. 9. Juli 1856 paa Ulriksholm, d. 16. August 1928 paa Biskopstorp. — 8 Børn: Andet Slægtled, Nr. 2—9.

ANDET SLÆGTLED

2. **Ada Julie Alexandra Baronesse Reedtz-Thott**, f. 14. Juni 1877 paa Hellerup. (Kiærslund, Svendborg). — Gift 1. Gang 17. Januar 1902 i Skellerup med Hofjægmester Frederik (Fritz) Carl Niels Otto August Baron Iuel-Brockdorff til Baroniet Scheelenborg og Stamhuset Thorseng (Søn af Ritmester, Kammerherre Carl Frederik Sophus Vilhelm Baron Iuel-Brockdorff til Baroniet Scheelenborg og Stamhuset Thorseng og Julie Sophie Thora Anna Caroline Baronesse Reedtz-Thott), f. 16. Februar 1866 paa Ølstedgaard, d. 13. Oktober 1912 i Hornbæk; 2. Gang 20. December 1913 i Sørup med Læge Gustav Wiggers Kiær (Søn af Tandlæge Marinus Peter Jensen Kiær og Ida Georgia Marie Wiggers), f. 9. Juli 1882 i Svendborg, d. 17. December 1960 i Svendborg. — 3 Børn: Tredje Slægtled I, Nr. 10—12.
3. **Julie Sophie Magdalene Baronesse Reedtz-Thott**, f. 29. Juni 1878 paa Hellerup, d. 24. Januar 1958 paa Biskopstorp. — Hofdame hos H. M. Dronning Alexandrine. — Gift 11. December 1930 i Tostrup med Udskrivningschef, Ritmester Jens Peter von Scholten (Søn af Peter Frederik Christian von Scholten til Rodvigsballe og Nedergaard og Karen Anna

- Alvide Thisted), f. 15. December 1882 paa Nedergaard, d. 30. September 1947 paa Biskopstorp. — Uden Børn.
4. K j e l d O t t o B a r o n R e e d t z - T h o t t, f. 30. Juli 1879 paa Biskopstorp, d. 9. Januar 1910 i Assuan, Ægypten. — Premierløjtnant. Ugift.
 5. H o l g e r G u s t a v T a g e L e n s b a r o n R e e d t z - T h o t t t i l B i s k o p s t o r p, f. 20. Oktober 1881 paa Biskopstorp, d. 4. December 1941 paa Merløsegaard. — Hofjægermester, Kaptajn, Landbrugskandidat. — Gift 21. April 1911 i Kbh. med Gerda Ida Gudrun Howden-Rønnenkamp (Datter af Kammerherre, Hofjægermester Peter Christian Howden-Rønnenkamp til Næsbyholm, Bavelse og Kjærup og Ida Marianne Clara Gudrun Grøner), f. 20. Maj 1888 paa Næsbyholm, d. 11. November 1947 i Kbh. — 2 Børn: Tredje Slægtled II, Nr. 13—14.
 6. C a r o l i n e B a r o n e s s e R e e d t z - T h o t t, f. 6. August 1882 paa Langesø, d. 8. August s. a. sst.
 7. S o p h i e M a g d a l e n e (L e n n a) B a r o n e s s e R e e d t z - T h o t t, f. 6. September 1884 paa Biskopstorp, d. 14. Marts 1951 paa Lehnshus. — Gift 6. Juni 1906 i Skellerup med Kammerherre, Hofjægermester Christian Erik Julius Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn til Hvidkilde (Søn af Kammerherre, Hofjægermester Frederik Ludvig Vilhelm Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn til Kjærsgaard og Anna Christiane Adelheid Baronesse Rosenørn-Lehn). f. 6. September 1878 paa Kjærsgaard, d. 7. Februar 1959 paa Lehnshus. — 4 Børn: Tredje Slægtled III, Nr. 15—18.
 8. T a g e R u d o l p h B a r o n R e e d t z - T h o t t, f. 20. August 1886 paa Biskopstorp. — Hofjægermester, Kammerjunker, Oberstløjtnant, Forpagter. (Strandegaard pr. Fakse). — Gift 8. August 1918 i Borup med Else Louise Thalia Baronesse Wedell-Neergaard (Datter af Kammerherre, Hofjægermester, cand. polit. Joachim Baron Wedell-Neergaard til Svenstrup og Henny Caroline Julie Comtesse Moltke), f. 10. Juni 1897 paa Svenstrup, d. 20. August 1961 paa Strandegaard. — 3 Børn: Tredje Slægtled IV, Nr. 19—21.
 9. E l i s a b e t h (I b e t h) B a r o n e s s e R e e d t z - T h o t t, f. 3. Juli 1890 paa Biskopstorp. (Virum). — Gift 23. August 1912 i Kbh. med Kammerherre, Hofjægermester Andreas Peter Greve Bernstorff-Mylius til Kattrup (Søn af Kammerherre, Hofjægermester Ulrich Johan August Greve Bernstorff-Mylius til Kattrup og Marie Louise Comtesse Raben-Levetzau), f. 10. Juli 1882 paa Montebello, d. 14. April 1949 paa Kattrup. — Uden Børn.

TREDJE SLÆGTLED

I

Ada Baronesse Reedtz-Thotts Børn (se Nr. 2)

af første Ægteskab med Fritz Lensbaron Iuel-Brockdorff:

10. **Vibeke Baronesse Iuel-Brockdorff**, f. 30. Oktober 1902 paa Stenagergaard. — Gift 1. Juni 1927 i Kbh. med Landsretssagfører **Svend Lunøe** (Søn af Maskinmester Carl Vilhelm Lunøe og Eulalia Erichsen), f. 22. Oktober 1901 paa Frederiksberg. (Virum). — 2 Børn: Fjerde Slægtled I, Nr. 22—23.
11. **Carl Frederik Sophus Vilhelm Lensbaron Iuel-Brockdorff** til Scheelenborg og Valdemars Slot, f. 27. Juli 1905 paa Stenagergaard. — Kammerherre, Hofjægermester. — Gift 22. Januar 1931 i Kbh. med **May Kathleen (Kitsa) Hegel**, f. 12. August 1909 i Galway, Irland. (Valdemars Slot). — 5 Børn: Fjerde Slægtled II, Nr. 24—28.
af andet Ægteskab med **Læge Gustav Kiær**:
12. **Ida (Aida) Sophie Kiær**, f. 18. November 1918 i Svendborg. — Gift 13. Maj 1939 i Kbh. med Civilingeniør **Carl Christian Bechgaard** (Søn af Entreprenør, Civilingeniør Carl August Bechgaard og Ellen Sølling Bechgaard Wichmand), f. 13. Marts 1917 paa Frederiksberg. (Bredballe, Vejle). — 3 Børn: Fjerde Slægtled III, Nr. 29—31.

II

Holger Lensbaron Reedtz-Thotts Børn med Gerda Howden-Rønnekamp (se Nr. 5):

13. **Birte Baronesse Reedtz-Thott**, f. 22. Januar 1912 paa Grundemosegaard. — Gift 4. September 1934 i Tostup med Direktør **Peter Johansen Charles Eugén Neergaard** til Gyldenholm (Søn af Løjtnant Carl Neergaard og Anna Henriette Münster), f. 17. Maj 1909 i Kbh. (Gyldenholm). — 3 Børn: Fjerde Slægtled IV, Nr. 32—34.
14. **Gudrun Baronesse Reedtz-Thott**, f. 23. Januar 1916 i Holbæk. — Gift 20. Juni 1936 i Tostrup med Orlogskaptajn **Christian Juul Hahn Høegh-Guldberg** (Søn af Kaptajn Johan Christian Hahn Høegh-Guldberg og 1. Hustru Hedevig Juul), f. 18. Juli 1907 i Sundby. (Virum). — 3 Børn: Fjerde Slægtled V, Nr. 35—37.

III

Lenna Baronesse Reedtz-Thotts Børn med Christian Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn (se Nr. 7):

15. **Anna Sophie Comtesse Ahlefeldt-Laurvig-Lehn**, f. 10. September 1907 paa Lehnskov. — Gift 20. juni 1930 i Egense med Johan Caspar

en Lensgreve Wedel Jarlsberg til Stamhuset Jarlsberg
Hofchef, Hofmarskal, Kammerherre Peder Anker Lensgreve
Jarlsberg og Hermine Egeberg), f. 10. August 1902 i Asker. (Jarls-
3 Børn: Fjerde Slægtled VI, Nr. 38—40.

ik Ludvig Vilhelm Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn, f.
10. September 1908 paa Lehnkov, d. 19. April 1937 i Svendborg. — For-
pagter, Løjtnant. Ugift.

17. Axel Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn til Hvidkilde Gods, f. 14.
August 1910 paa Hvidkilde. — Hofjægmester, Nyder af Baroniet Lehns
Successorfond. — Gift 17. Maj 1950 i Egense med Audry Joan Garrett
(Datter af Direktør James Garrett og Trude Eynott), f. 9. Juni 1918 i
Eastbourne, Sussex. (Hvidkilde pr. Ollerup). — 2 Børn: Fjerde Slægtled
VII, Nr. 41—42.
18. Lennart Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn, f. 4. Maj 1916 paa
Hvidkilde, d. henrettet i Ryparken 28. Marts 1945. — Forpagter, Sekond-
løjtnant. Ugift.

IV

Tage Baron Reedtz-Thotts Børn med Baronesse Wedell-Neergaard

(se Nr. 8):

19. Axel Gustav Tage Baron Reedtz-Thott til Gavnø m. m., f. 20.
Juni 1920 i Aarhus. — Hofjægmester, Direktør, Forstander for Herluf-
holm Skole og Gods, H. A., M. F. — Gift 4. Maj 1951 paa Gavnø med Else
Grete Susanne Tholstrup (Datter af Direktør Henrik Tholstrup og
Elsa Ingeborg Hanson), f. 25. Januar 1929 i Kbh. (Gavnø). — 4 Børn:
Fjerde Slægtled VIII, Nr. 43—46.
20. Iver Baron Reedtz-Thott, f. 7. Juni 1923 i Aarhus. — Civilingeniør,
Forpagter af Fedgaarden. (Strandegaard pr. Fakse). Ugift.
21. Helle Vibeke Baronesse Reedtz-Thott f. 31. oktober 1924 i Aarhus.
— Gift 2. Oktober 1953 i Rholte med Direktør Peter Halberg (Søn af
Læge, Dr. med. Knud Halberg og Else Marie Cathrine Nissen), f. 21.
marts 1921 i Nakskov. (Birkerød). — 2 Børn: Fjerde Slægtled IX, Nr.
47—48.

FJERDE SLÆGTLED

I

Vibeke Baronesse Iuel-Brockdorffs Børn med Svend Lunøe (se Nr. 10):

22. Jens Iuel Lunøe, f. 6. Februar 1928 paa Frederiksberg. — Sekretær,
cand. jur. — Gift 6. August 1959 i Søborg med Tandlæge Karen Mo-
strup (Datter af Gaardejer Julius Mostrup og Signe Jørgine Jørgensen),

- f. 7. April 1930 i Horne, Ribe Amt. (Virum). — 1 Søn: Femte Slægtled I, Nr. 49.
23. Niels Iuel Lunøe, f. 19. Oktober 1929 i Svendborg. — Civilingeniør. — Gift 16. Juli 1953 paa Frederiksberg med Kommunalærerinde Birthe Nyholm (Datter af Fuldmægtig Tage Nyholm og 1. Hustru Karla Edla Eline Dorthea Vontilius), f. 12. December 1929 i Kbh. (Klampenborg). — 2 Børn: Femte Slægtled II, Nr. 50—51.

II

Carl Lensbaron Iuel-Brockdorffs Børn med Kitsa Hegel (se Nr. 11):

24. Patricia (Patsy) Julie Margrethe Frederikke Baronesse Iuel-Brockdorff, f. 28. November 1931 i Kbh. — Gift 25. Februar 1953 paa Valdemars Slot med Lieutenant-colonel, 5th Royal Inniskilling Dragoon Guards, Harry Charles Walker (Søn af Charles William Walker og Winnifred Sharpe), f. 4. Oktober 1920 i Meigle, Skotland. (London). — 4 Børn: Femte Slægtled III, Nr. 52—55.
25. Niels Frederik Carl Gustav Baron Iuel-Brockdorff, f. 4. August 1935 paa Valdemars Slot, d. 20. Oktober s. a. sst.
26. Niels Krabbe Baron Iuel-Brockdorff, f. 15. Maj 1938 i Hellerup. — Landvæsenselev.
27. Christian Carl Baron Iuel-Brockdorff, f. 7. Juni 1941 paa Valdemars Slot. — Stud. polyt. (K.).
28. Anne Abigael (Beagle) Kathleen Baronesse Iuel-Brockdorff, f. 26. Januar 1950 paa Valdemars Slot. — Konventualinde i Gissfeldt adelige Jomfrukloster.

III

Aida Kiærs Børn med Carl Bechgaard (se Nr. 12):

29. Carl Gustav (Gogo) Bechgaard, f. 29. Oktober 1939 i Hellerup. — Stud. polyt. (K.).
30. Birgitte Bechgaard, f. 21. Marts 1943 i Vejle. — Student. (K.).
31. Charlotte Bechgaard, f. 6. Maj 1947 i Vejle.

IV

Birte Baronesse Reedtz-Thotts Børn med Peter Neergaard (se Nr. 13):

32. Carl Holger Niels Neergaard, f. 22. September 1936 i Kbh.
33. Peter Johansen Neergaard, f. 14. Februar 1939 i Kbh. — Stud. jur.
34. Michala Neergaard, f. 2. Maj 1946 i Lyngby.

V

Gudrun Baronesse Reedtz-Thotts Børn med Christian Høegh-Guldberg

(se Nr. 14):

35. Peer Claus Høegh-Guldberg, f. 3. Juli 1937 i Kbh. — Premierløjtnant. — Forlovet (Vielsen berammet til 22. Juni 1963 i Frederiksborg Slotskirke) med Else Henriette (Jette) Collin (Datter af Overlæge Edvard Collin og 2. Hustru Else Christoffersen), f. 30. Maj 1941 i Kbh.
36. Niels Christian Høegh-Guldberg, f. 29. November 1938 i Kbh.
37. Karin Hedvig Gudrun Gerda Birte Høegh-Guldberg, f. 7. Januar 1943 i Kbh.

VI

Anna Sophie Comtesse Ahlefeldt-Laurvig-Lehns Børn med Herman Lensgreve Wedel Jarlsberg (se Nr. 15):

38. Gustav Wilhelm Greve Wedel Jarlsberg, f. 29. Juli 1931 paa Jarlsberg. — Civilagronom. Ugift. (Solberg Gaard, Trækstad, Østfold).
39. Frederik Hartvig Herman Baron Wedel Jarlsberg, f. 14. August 1933 paa Jarlsberg. — Gift 28. Februar 1959 i Moss med Kari Vassveit (Datter af Ordin Vasstveit og Martha Kjølberg), f. 10. September 1934 paa Moss. (Heian, Ramnes, Vestfold). — 2 Børn: Femte Slægtled IV, Nr. 56—57.
40. Alice Hermine Lenna Comtesse Wedel Jarlsberg, f. 23. Maj 1937 i Tønsberg. — Gift 25. Juni 1960 i Sem med Civilingeniør Reidar Morten Ness jr. (Søn af Civilingeniør Reidar Morten Ness og Hjørdis Annette), f. 14. December 1933 i Drammen. (Reistad, Drammen). — 2 Børn: Femte Slægtled V, Nr. 58—59.

VII

Axel Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehns Børn med Joan Garrett (se Nr. 17):

41. Christian Torben Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn, f. 30. Juni 1952 i Kbh.
42. Thomas James Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn, f. 3. Marts 1954 i Kbh.

VIII

Axel Baron Reedtz-Thotts Børn med Susanne Tholstrup (se Nr. 19):

43. Elisabeth Julie Susanne Baronesse Reedtz-Thott, f. 12. September 1952 i Kbh.

44. Otto Tage Henrik Axel Baron Reedtz-Thott, f. 15. Februar 1954 i Kbh.
45. Caroline Else Ingeborg Baronesse Reedtz-Thott, f. 23. August 1958 i Kbh.
46. Iver Joachim Victor Baron Reedtz-Thott, f. 15. August 1959 i Kbh.

IX

Helle Baronesse Reedtz-Thotts Børn med Peter Halberg (se Nr. 21):

47. Gustav Halberg, f. 2. April 1955 i Kbh.
48. Michaela Halberg, f. 10. Juni 1957 i Kbh.

FEMTE SLÆGTLED

I

Jens Lunøes Søn med Karen Mostrup (se Nr. 22):

49. Carl Vilhelm Lunøe, f. 21. April 1960 paa Frederiksberg.

II

Niels Lunøes Børn med Birthe Nyholm (se Nr. 23):

50. Kirsten Lunøe, f. 25. November 1958 i Kbh.
51. Jakob Lunøe, f. 2. August 1962 i Kbh.

III

Patsy Baronesse Iuel-Brockdorffs Børn med Harry Charles Walker (se Nr. 24):

52. Niels Walker, f. 15. December 1953 i Brechen, Skotland.
53. Fiona Walker f. 7. December 1954 paa Valdemars Slot.
54. Jane Walker f. 10. April 1957 i New Place, Finch, Hampstead.
55. Patrick Walker, f. 25. Juni 1962 i Paderborn, Tyskland.

IV

Frederik baron Wedel Jarlsbergs Børn med Kari Vasstveit (se Nr. 39):

56. Harald Baron Wedel Jarlsberg, f. 23. December 1959 i Oslo.
57. Gustav Wilhelm Baron Wedel Jarlsberg, f. 6. Februar 1961 i Tønsberg.

V

Alice Comtesse Wedel Jarlsbergs Børn med Morten Ness (se Nr. 40):

58. Christian Frederik Ness, f. 13. August 1961 i Drammen.
59. Annette Sophie Ness, f. 25. Oktober 1962 i Drammen.

TILLÆG

Kammerherre Otto Baron Reedtz-Thott til Baroniet Gaunø (1785—1862) havde i andet Ægteskab med Karen Fønss (1814—44 følgende Børn:

- A. Kjeld Thor Tage Otto Baron Reedtz-Thott til Baroniet Gaunø, f. 13. Marts 1839 paa Gavnø, d. 27. November 1923 paa Gavnø. — Gehejmekonferensraad, Kammerherre, Konseilspræsident, Forstander for Herlufsholm Skole og Gods. — Gift 4. Maj 1864 i Kbh. med Elisabeth Adelgunde von Bülow (Datter af Gesandt, Generaløjtnant Johan von Bülow og Adelgunde von Scholten) f. 8. Maj 1841 i Kbh., d. 25. November 1909 paa Gavnø. — 1 Søn: Andet Slægtled I, D.
- B. Otto Peter Axel Basse Baron Reedtz-Thott, f. 24. Juli 1841 paa Gavnø, d. 5. Oktober 1901 i Kbh. — Hofjægermester. — Gift 21. Maj 1865 paa Frederikslund med Augusta Sigfriede Comtesse Rantzau (Datter af Frederik Siegfried Greve Rantzau til Det grevelige Rantzau'ske Forlods og Margrethe Magdalene Norville), f. 26. April 1844 paa Rosen-vold, d. 13. Januar 1909 i Kbh. — Af 6 Børn anføres en Søn: Andet Slægtled II, E.
- C. Frederik Axel Ludvig August Baron Reedtz-Thott, se foran Nr. 1.

I

ANDET SLÆGTLED

Tage Lensbaron Reedtz-Thotts Søn med Elisabeth von Bülow (se A):

- D. Otto Lensbaron Reedtz-Thott til Gavnø m. m., f. 29 Juni 1872 paa Gavnø, d. 10. Oktober 1927 i Kbh. — Kammerherre, Hofjægermester, Forstander for Herlufsholm Skole og Gods. — Gift 1. Gang 14. Oktober 1904 i Fredensborg med Gudrun Baronesse Reedtz-Thott (Datter af Otto Baron Reedtz-Thott (se B) og Sigfriede Comtesse Rantzau), f. 30. November 1873 paa Mariendal, d. 16. Juli 1917 i Fakse; 2. Gang 26. Oktober 1926 i Rohlte med Ingeborg Agnes Comtesse Danneskiold-Samsøe (Datter af Ordenskansler, Hofjægermester Christian Frederik Lensgreve Danneskiold-Samsøe og Emilie Henriette Dagmar Comtesse Krag-Juel-Vind-Frijs), f. 10. August 1871 paa Frijsenborg, d. 2. Januar 1942 paa Fedgaarden. — Uden Børn.

II

Otto Baron Reedtz-Thotts Søn med Siegfriede Comtesse Rantzau (se B):

- E. Axel Baron Reedtz-Thott, f. 22. August 1881 paa Fairy Hill. — Gift 3. Juni 1908 i Kbh. med Anna Sofie Henriette Dohlmann (Datter

af Kaptajn Sofus Frederik Dohlmann og Caroline Amalie Viale), f. 11. Juli 1873 i Fredensborg, d. 3. November 1959 paa Frederiksberg. (K.). — 2 Børn: Tredje Slægtled F—G.

TREDJE SLÆGTLED

Axel Baron Reedtz-Thotts Børn med Anna Sofie Dohlmann (se E):

- F. Siegfriede Baronesse Reedtz-Thott, f. 25. April 1911 i Kbh. — Ugift. (K.).
- G. Otto Thor Tage Baron Reedtz-Thott, f. 15. Juni 1914 i Kbh. — Gift 1. Gang 3. September 1938 i Fredensborg med Camilla Jeppesen (Datter af Skibsfører Lauritz Christian Jeppesen og Julie Laursen), f. 26. Maj 1919 paa St. Thomas, skilt; 2. Gang 30. April 1948 i Horbelev med Else Ziegler, f. 4. Februar 1917 i Kbh. (Lønnede). — 1 Søn: Fjerde Slægtled H.

FJERDE SLÆGTLED

Tage Baron Reedtz-Thotts Søn (se G):

af første Ægteskab med Camilla Jeppesen:

- H. Stig Otto Axel Baron Reedtz-Thott, f. 16. September 1943 i Fredensborg. — Landvæsenselev. (Gavnø).

REGISTER

- Ahlefeldt-Laurvig-Lehn Anna
 Sophie Comtesse, 15
—, Axel Greve, 17
—, Christian Greve, 7
—, Frederik Greve, 16
—, Frederik Ludvig Vilhelm
 Greve, 7
—, Lennart Greve, 18
—, Thomas Greve, 42
—, Torben Greve, 41
Bechgaard, Birgitte, 30
—, Carl, 12
—, Carl August, 12
—, Charlotte, 31
—, Gogo, 29
Bernier Schilden Holsten, Gustav
 Alexander Baron, 1
—, Sophie Baronesse, 1
Bernstorff-Mylius, Andreas
 Greve, 9
—, Ulrich Johan August Greve 9
Bülow, Elisabeth von, A
—, Johan von, A
Christoffersen, Else, 35
Collin, Edvard, 35
—, Jette, 35
Danneskiold-Samsøe, Christian
 Frederik Lensgreve, D
—, Ingeborg Comtesse, D
Dohlmann, Anna Sofie, D
—, Sofus Frederik, D
Egeberg, Hermine, 15
Erichsen, Eulalia, 10
Eynott, Trude, 17
Fønss, Karen Julie Elisabeth
 Frederikke, 1
Garrett, James, 17
—, Joan, 17
Grüner, Ida Mariane Clara
 Gudrun, 5
Halberg, Gustav, 47
—, Knud, 21
Halberg, Michaela, 48
—, Peter, 21
Hanson, Elsa Ingeborg, 19
Hegel, Kitsa, 11
Holsten, Sophie Magdalene
 Baronesse, 1
Howden-Rønnenkamp, Gerda, 5
—, Peter Christian, 5
Høegh-Guldberg, Christian, 14
—, Johan Christian Hahn, 14
—, Karin, 37
—, Niels, 36
—, Peer, 35
Iuel-Brockdorff, Beagle
 Baronesse, 28
—, Carl Lensbaron, 11
—, Carl Frederik Sophus
 Vilhelm Lensbaron, 2
—, Christian Baron, 27
—, Fritz Lensbaron, 2
—, Niels Baron, 25
—, Niels Baron, 26
—, Patsy Baronesse, 24
—, Vibeke Baronesse, 10
Jeppesen, Camilla, G
—, Laurits Christian, G
Juil, Hedevig, 14
Jørgensen, Signe Jørgine, 22
Kiær, Aida, 12
—, Gustav, 2
—, Marinus Peter Jensen, 2
Kjølberg, Martha, 39
Krag-Juel-Vind-Frijs, Emilie
 Henriette Dagmar Com-
 tesse, D
Laursen, Julie, G
Lunøe, Carl Vilhelm, 10
—, Jakob, 51
—, Jens, 22
—, Kirsten, 50
—, Niels, 23
—, Svend, 10

- Lunøe, Vilhelm, 49
- Moltke, Henny Caroline Julie
Comtesse, 8
- Mostrup, Julius, 22
—, Karen, 22
- Münster, Anna Henriette, 13
- Neergaard, Carl, 13
—, Carl Holger, 32
—, Michala, 34
—, Peter, 13
—, Peter, 33
- Ness, Annette, 59
—, Christian, 58
—, Morten, 40
—, Reidar Morten, 40
- Nissen, Else Marie Cathrine, 21
- Norville, Margrethe Magdalene, B
- Nyholm, Birthe, 23
—, Tage, 23
- Raben-Levetzau, Marie Louise
Comtesse, 9
- Rantzau, Frederik Siegfried
Greve, B
—, Sigfriede Comtesse, B, D
- Reedtz-Thott, Ada Baronesse, 2
—, Axel Baron, 1, C
—, Axel Baron, 19
—, Axel Baron, E
—, Birte Baronesse, 13
—, Caroline Baronesse, 6
—, Caroline Baronesse, 45
—, Elisabeth Baronesse, 43
—, Gudrun Baronesse, 14
—, Gudrun Baronesse, D
—, Helle, Baronesse, 21
—, Holger Lensbaron, 5
—, Ibeth Baronesse, 9
—, Iver Baron, 20
—, Iver Baron, 46
—, Julie Baronesse, 3
—, Julie Sophie Thora Anna
Caroline Baronesse, 2
—, Kjeld Otto Baron, 4
—, Lenna Baronesse, 7
- Reedtz-Thott, Otto Lensbaron, 1
—, Otto Baron, 44
—, Otto Lensbaron, D
—, Otto Baron, B, D
—, Siegfriede Baronesse, F
—, Stig Baron, H
—, Tage Baron, 8
—, Tage Lensbaron, A
—, Tage Baron, G
- Rosenørn-Lehn, Anna Christiane
Adelheid Baronesse, 7
- Scholten, Adelgunde von, A
—, Peter von, 3
—, Peter Frederik Christian
von, 3
- Sharpe, Winnifred, 24
- Thisted, Karen Anna Alvilde, 3
- Tholstrup, Henrik, 19
—, Susanne, 19
- Walker, Charles William, 24
—, Fiona, 53
—, Harry Charles, 24
—, Jane, 54
—, Niels, 52
—, Patrick, 55
- Vasstveit, Kari, 39
—, Ordin, 39
- Wedel Jarlsberg, Alice Comtesse, 40
—, Frederik Baron, 39
—, Gustav Wilhelm Greve, 38
—, Gustav Wilhelm Baron, 57
—, Harald Baron, 56
—, Herman Lensgreve, 15
—, Peder Anker Lensgreve, 15
- Wedell-Neergaard, Else Baronesse, 8
—, Joachim Baron, 8
- Viale, Caroline Amalie, D
- Wichmand, Ellen Sølling
Bechgaard, 12
- Wiggers, Ida Georgia Marie, 2
- Vontilius, Karla Edla Eline
Dorthea, 23
- Ziegler, Else, G

Otto Redtz-Thott
1785-1862

af andet ægteskab

C-1

A

B

Reedtz-Thott

Tage
1839-1923

Otto
1841-1901

Axel
1842-1916

D

E

2

3

4

Reedtz-Thott
Otto
1872-1927

Reedtz-Thott
Axel
1881

Ada
1877

Julle
1878-1958

Kjeld Otto
1879-1910

F

G

10

11

12

13

Reedtz-Thott
Siegfriede
1911

Tage
1914

Vibøke
1902

luel-Brockdorff

Carl
1905

Klær
Aida
1918

Birte
1912

H

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

R-T
Stig
1943

Lunse
Jens
1928

Niels
1929

Patsy
1931

Niels
1935-35

Niels
1938

luel-Brockdorff
Christian
1941

Beagle
1950

Gage
1939

Bechgaard
Birgitte
1943

Charlotte
1947

Carl Holger
1936

Peter
1938

Neergaard

49

50

51

52

53

54

55

Lunse
Carl
1960

Lunse
Kirsten
1958

Jakob
1962

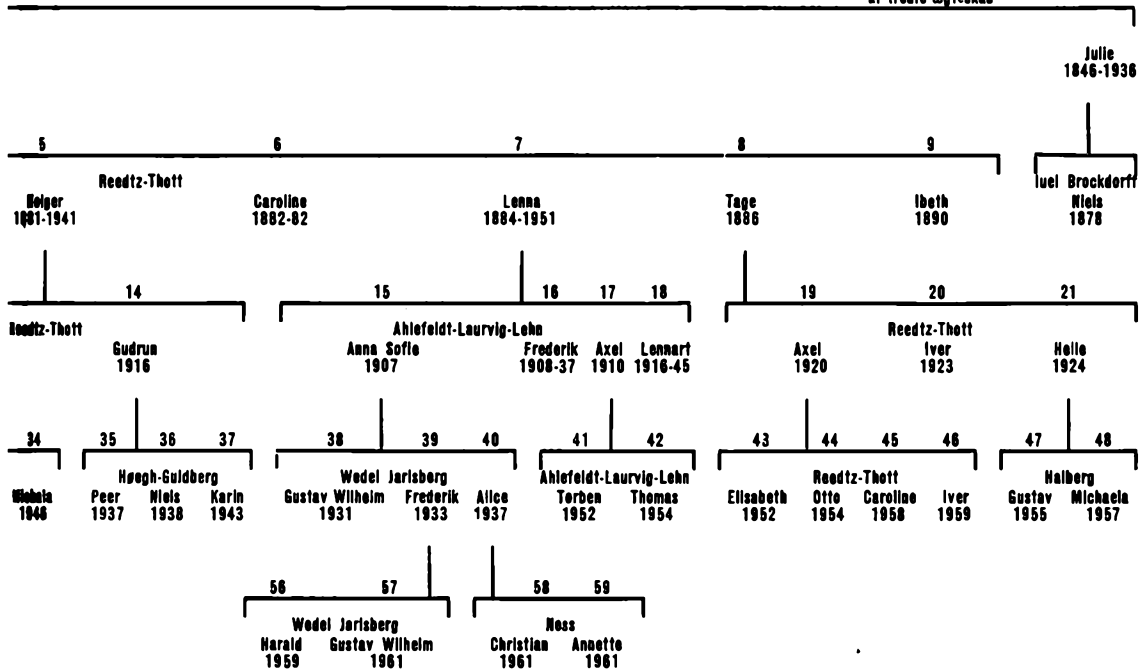
Niels
1953

Fiona
1954

Walker
Jane
1957

Patrick
1962

af tredje ægteskab

BARNDOMS ERINDRINGER

Mit Barndomshjem laa paa Fyn. Mine Forældre ejede en stor Proprietærgaard mellem Nyborg og Odense, men det Liv, vi førte der, var Herregaardsliv fra den rigtige, gode, gamle Tid, for begge mine Forældre kom fra store Herregaarde, og det var den eneste Livsform, de kunde tænke sig. Vi Børn — vi var syv i Tallet — førte en lykkelig, straalende, ubekymret Tilværelse, og det er den og dens Baggrund, jeg vil forsøge at skildre. For Nutidsmennesker synes den Tid saa fjern, at det maaske vil have en vis Interesse at høre derom. Min Far var født i 1842 som 3. Søn af Lensbaron Reedtz-Thott til Gavnø, hans Mor døde kort efter hans Fødsel, og i de første Aar blev han og hans to ældre Brødre opdragede hos deres Moster, som var gift med General Kauffmann, men om min Fars Barndom og første Ungdom ved vi meget lidt. Jeg tror ikke, min Fars Skolegang betød noget for ham, i hvert Fald hørte vi aldrig noget om den, men derimod om hans senere Ungdom, og det hørte til vore bedste og hyggeligste Timer, naar Far efter Middagen fortalte om den Tid. Han var Løjtnant i Dragonerne under Krigen 1864, vi elskede at høre ham fortælle om sine Oplevelser. Set med vore Barneøjne var det en hyggelig, lille Krig, hvor Rytteriet altid rykkede tilbage fra Herregaard til Herregaard helt op til Vendsyssel. Alle Dragonofficerer syntes at være Venner og Slægtninge og havde muntre Middage hos de stedlige Godsejere. Fars alvorligste Krigsoplevelse var, da han en Gang troede at have fanget en Spion; Delikventen fik et Tov om Halsen, Far holdt den anden Ende af Tovet i Haanden, og saa maatte Fyren trave for sit Liv ved Siden af Fars Hest. Vi Børn gyste og saa Billedet for os! Da den ellers saa sørgelige Krig var forbi, blev Far — som de fleste yngre Sønner fra store Herregaarde — Landmand, d. v. s. han fik en Gaard, for nogen Kundskab eller Interesse for Landvæsen i vor Tids Forstand havde han ikke. Hans største Lyst var Heste. Han deltog i Væddeløb. Han var sin Tids bedste Gentlemanrytter. Hans næste Interesse var Jagt. Far fortalte, at naar Efteraaret nærmede

sig, kørte han hjemme fra Gaarden i Jylland med fuld Oppakning, Tjener, Hunde, Sadeltoj og Geværer, og hvornaar han kom hjem, forstod vi aldrig. Han kørte fra Herregaard til Herregaard i Jagttiden, og sikke Jagter. Det var ikke Nutidens Rekordskyderi efter Fasaner, nej, det var Ræve, Daavildt, Harer og Kronvildt i Jyllands Skove. — Bedst husker jeg Fars Beskrivelse af Jagterne paa Taasinge hos »Kammerherren«, som den gamle Lensbaron altid blev kaldt. Kammerherre var den Gang en mere sjælden Udnævnelse, blev vist nok betragtet som noget ganske særligt. Jagten varede en Uge. Hele Øen Taasinge ejedes af Herren til Valdemar Slot, undtagen en Mølle, saa Mølleren plejede at sige: »Kammerherren og jeg ejer Øen«. Alt andet var Fæstegods, og da Jagtretten ikke fulgte med Fæstet, kunde man jage over det hele. Jagten indledtes med et Kanonskud fra Slottet, og saa drog Ekvipagerne af med Hornmusik og højt Humør. Den gamle Kammerherre sad selv paa Bukken af den første Vogn, klædt i sort Klædesdragt, han bar aldrig Overtøj eller uldent Undertøj. Om Aftenen vendte Jægerne hjem til Middagen paa Slottet. Hvad man fik af Mad, hørte vi ikke om, men om Drikkevarerne gik der Frasagn. Der stod en Flaske Rødvin ved hver Kuvert, og Skam faa den brave Jæger, som ikke før Suppeterrinen var taget af Bordet havde »lagt« sin Flaske ned. Værten hilste paa hver Gæst, og man var pligtig at tømme sit Glas til Bunds. Værten gjorde det samme, og for hver tømt Flaske kom der en ny paa Bordet. De kunde taale noget, de gamle Svende, for Far sagde, at Fuldskab saa man sjældent, og skete det for en mindre trænet, blev vedkommende bragt til Sengs med Skæmt og Spot.

Om Sommeren var det Væddeløb, som trak Far fra Gaarden. Han hjembragte 1. Præmier i Massevis, og Far havde et stort Hjørneskab i sin Stue med alle sine Sølvpokaler, Kongens Ærespris, Damernes Ærespræmie og en Mængde andre. Det var dengang store almægtige Krus med Løvefødder, og Kongens var med Krone paa Laaget, jo, det var Tider! Vi Børn var fulde af Beundring. Ved et Væddeløb traf Far min Mor og blev straks forelsket i hende, hun var ganske ung og meget smuk, men hendes Far ville have, at hun skulde være fyldt 20 Aar, før hun stod Brud, saa det maatte de vente paa. I 1876 stod deres Bryllup paa Clausholm Slot.

Min Mor hørte ogsaa til de store Herregaardes Klan, hendes Mor var født Holsten og arveberettiget til tre store Godser: Langesø, Holstenshus og Clausholm. Min Bedstefader hed Berner og var, efter at have tjent som Officer i Hestgarden, blevet Hofchef hos Prins Christian, den senere Christian den Niende. Fra den Tid bevarede min Mors Familie et meget nært Forhold til den gamle Kongeslægt. Med hvert Gods, min Bedstemor arvede, fulgte et Navn og en Titel, saa hun og Bedstefar efterhaanden kom til at hedde Lensbaron og Lensbaronesse Berner Schilden Holsten, men de blev altid kaldt Kammerherren og Kammerherreinden. Bedstefar var en god og forsigtig

Administrator af de store Godser, men meget svagelig. Jeg elskede ham højt, og da jeg var hans første Barnebarn, viste han mig megen Kærlighed. Jeg fik lange Breve fra ham, og han holdt Datidens bedste Børneblad »Børnevennen« «til mig. Jeg var 12 Aar, da han døde, og det var min første store Sorg.

Mor og Far ca. 1876

Bedstemor var en mere livsglad Natur. I hendes lange Enkestand boede hun paa Langesø paa Fyn og førte stort Hus. Om Vinteren havde hun Lejlighed i København. Min første Erindring om kongelige Personer var i 1882. Kong Christian, Dronning Louise, Kronprinsen og Kronprinsessen med stort Følge kom til Langesø paa Besøg. Der var rejst Æresporte, Masser af Folk, og alle Egnens Honoratiores var til Stede. Min specielle Oplevelse var, at Kong Christian løftede mig op paa Armen, gav mig et Kys paa Kinden og sagde: »Nu kan du sige, at du har kysset en Konge«.

Ada og Julie ca. 1884

De første tre Aar af mine Forældres Ægteskab var Far Forpagter paa Hellerup, en Gaard, som tilhørte Slægten Sehested Juul. Den daværende Ejer var gift med min Bedstemors yngste Søster, men saa købte de Biskopstorp, og til dette Sted er alle mine Barndomserindringer knyttede.

Jeg var den ældste, og efterhaanden blev vi syv Søskende. Mor var vel nok som Følge af de mange Barnefødsler noget svagelig, i hvert Fald havde hun ofte Migræne og fulgte ikke meget med i vort barnlige Liv. Min gamle Barnepige, som lever endnu — hun er 96 Aar —, plejede at sige »at de første otte Dage efter, at Børnene var født, var de inde hos Baronessen, saa kom de ned i Barnestuen, og saa tog Baronessen sig ikke mere af dem!« Det skal

ikke forstaas saadan, at Mor ikke interesserede sig for os, tværtimod, men i de Tider havde man Masser af Tjenestefolk, en Over- og en Underbarnepige tog alt Besværet med Ungerne. Mor bestemte, hvordan vi skulle passes, og saa overlod hun det til dem. Var vi syge, kom Mor og sad med sit Strikketøj et Par Timer ved vore Senge, og det var vi vældig glade for. Doktoren blev sjældent tilkaldt, det var altfor besværligt, han skulde hentes i Nyborg i Vogn, jeg ser endnu for mig den rare Doktor i sin »Agestol«, indsvøbt i Kavaj og Tæpper, komme kørende ind i Gaarden. Mor kunde selv afgøre, om vi havde Difteritis eller almindelig Halsbetændelse, og kun i de farligste Tilfælde sendtes Vognen efter Doktoren. Far beundrede vi, hans Interesse for Heste havde vi alle arvet, jeg erindrer ikke at have leget med Dukker, men derimod med »Heste« — Kæpheste —, som vi skar af Hasselbuskene i den

lange fynske Nøddegange. Vi indrettede Stalde til disse Kæpheste, fodrede dem med Hø, handlede indbyrdes med dem og gav dem Navne efter kendte Vædeløbsheste. Lidt senere fik vi rigtige levende Heste, to Nordbagger, Roska og Tjalfe, som udelukkende tilhørte og blev brugt af os Børn. Vi fik ogsaa en Ponyvogn og en Arbejdsvogn, jeg skal love for, at den vilde Jagt gik over Stok og Sten, hvad enten vi red paa dem eller kørte i Terrænet med Arbejdsvognen. Ingen Forhindringer lod vi uprøvet, og meget ofte maatte Vognen til Karetmageren efter saadanne Ture, det saa Far stort paa, og jeg tror ikke, at Mor havde anelse om, hvad vi lavede. Et af vore Kunststykker var at binde Nordbaggerne sammen og staaende med et Ben paa hver Hest galopere ned ad Landevejen. Vi kom egentlig altid godt fra det, Far havde givet os den Leveregel under vore Køreture, at hvis Hesten løb løbsk for os, da altid at dreje Køretøjet vinkelret ned i en Grøft, det stoppede Farten. Vi praktiserede Trick'et med Held. Far og Mor kørte ofte til Middagsselskaber paa andre fynske Herregaarde. Dengang spiste man Middag Kl. fem, og Forældrene kørte uden Betænkning tre—fire Mil (24—32 Km) til Middagsselskaber og hjem igen paa samme Aften. Det var et flot Syn, naar de sad paa den høje Jagtvogn forspændt med de lette Heste og Kusken i Liberi med høj Hat og korslagte Arme strunk paa Bagsædet. Far kørte altid selv, han var en glimrende Kusk. I de første Aar red Mor ogsaa, og blandt det enorme Udstyr, hun førte med sig fra sit Hjem, var ogsaa en smuk, rød Ridehoppe, Magdala, men de mange Barnefødsler og hendes Svagelighed satte snart en Stopper for hendes Ridning. Jeg husker kun én Gang at have set hende til Hest, i Sidesadel med lang Ridedragt og flagrende Slør. De var et meget smukt Par, min Far og min Mor.

Mor tilrettelagde vor Opdragelse efter den Tids Herregaards-Metoder, og som hun selv var blevet opdraget. Vi fik i nogle Aar en fransk Bonne, senere en dansk Lærerinde og endnu senere, da Brødrene skulde forberedes til »Latinskolen«, en dansk Huslærer og en tysk Lærerinde, en Hanoverianerinde, som ogsaa var dygtig i fransk og en Hader af Preussen, saa vi fik den rette nationale Indstilling. Pigebørn skulde særlig lære Sprog. Nogen Uddannelse eller effektiv Skolegang drømte man ikke om at give Døtre, men vi fik et glimrende Grundlag i Sprog, som har været os til stor Nytte i Livet. Vi skulde jo bare giftes, Drengene derimod skulde være noget, og det var Fars Ønske, at de skulde blive Officerer. Far var Militær i den Tids Betydning: Gud, Konge og Fædreland skulle forsvares, og det skulle være med dristige Sabelhug og klingende Spil. En Dansker kunde sagtens gøre det af med to Tyskere, bare man gik modigt paa. Dengang var der ikke noget, der hed Flyvemaskiner eller Bomber, endsige Atombomber! Vi Børn elskede Soldater, jeg drømte om som en Jeanne d'Arc at sprænge afsted foran Hæren og ved min Eksempel drive Fjenden paa Flugt og føre Danskerne til Sejrr. Hvert Aar var der Efteraarsmanøvrer i Egnen mellem Odense og Nyborg,

og det var store Dage. Far var som gammel Militær selvskreven til at ride med Staben og tage Del i Manøvrerne. Vi Børn skiftedes til at være med ham, Skole og alt andet blev sat til Side for at se et flot Rytterindhug. En Gang blev jeg revet med, ene Pigebårn og civil, i en flyvende Galop gennem en Landsby, en anden Gang, da Kronprins Frederik overvaagede Slaget, red han hen til mig og sagde: »Kan saadan en lille Pige være med i Krig?« Det var Rytteriet, som havde vor Interesse, men vi maatte ofte tage til Takke med smaa Manøvrer, som Infanteriet fra Nyborg holdt lige omkring Biskopstorp, saa kørte vi ud og spiste Frokost i Vejgrøften sammen med Officererne. Jeg har senere i Vestindien truffet en Mand, som fortalte mig, at han havde ligget inde som Soldat i Nyborg, og Soldaterne havde altid sagt, at »Hvilen« under Manøvrerne skulde nok holdes ved Biskopstorp, for saa kom de smaa Baronesser med Frokost til Officererne. Men i vore Hjerter bekendte vi os til det gamle Vers:

*Dabord il y a le bon Dieux, notre père,
 et puis il y a l'officier de cavalerie,
 et puis il y a la monture de l'officier de cavalerie,
 et puis il n'y a rien, et puis il n'y a rien,
 et puis *** il y a l'officier de l'infanterie!*

Rytterofficererne fra Odense var hyppige Gæster i vort Hjem, der taltes om Krig, Revanche og Landets Forsvar, man sang Fædrelandssange og var bevægede. Jeg husker en Oberst, som baade kunne spille Klaver og synge, der sang:

*— Og det regner med Bly
 fra den begsorte Sky!*

Og saa tømtes Bægrene i varm og dyb Følelse af Fædrelandskærlighed. Ogsaa Datidens Politik tog Far levende Del i, det var i Provisorieaarene. Estrup var gift med min Bedstemors Søster, og Far var en stor Beundrer af Estrups faste Politik. Vi Børn, som hørte om de formastelige Venstremænd, der generede den retmæssige Regering og Landets Konge, var lige saa ivrige »dieheart'er«. Socialisme, endsige Kommunisme, var aldeles ukendte Begreber paa Landet. Venstremænd, det var i vore Øjne Forbrydere. Da der engang i Folkestuen blev hvisket om, at vor gamle Havemand vistnok var Venstremænd, turde vi ikke mere gaa i Havens mørke Gange. Vi troede, at en Venstremænd var lig en Barnemorder, og da Venstres Folketingsmand og Fører Kristen Berg skulde holde et Foredrag i et stedligt Forsamlingshus, gik vi med Hjertet i Halsen ud paa Vejen og gemte os i en Busk for med egne Øjne at se Uhyret køre forbi. Da Spørgsmaalet om Københavns Befæstning blev brændende, var det naturligt for Far at tage levende Del i

Julie ca. 1900

Bevægelsen, han talte ved Møder og agiterede med alle Midler for at vække Befolkningens Forsvarsvilje, og de Mænd, der stod bag denne Kamp, General Bahnson, Professor Matzen, Lars Dinesen og mange flere, var hyppige Gæster paa Biskestorp.

Med Landvæsnet gik det under alt det ikke saa godt. Vi syntes, at Fars Marker var mere pragtfulde end alle andres, de bugnede af Valmuer, Kornblomster og Margueriter, særlig Valmuer! Om Sommeren var Markerne straalende højrode Bede. Vi troede fuldt

og fast paa den Legende, som fortaltes paa Egnen, at da de spanske Ryttere, som under Napoleons-Krigene var stationerede i Landet omkring Nyborg, skulle hjemsendes, og deres dejlige sorte, andalusiske Hingste skulde indskibes i Nyborg, vægrede de stolte Dyr sig ved at blive ført om Bord i Smakkerne, de bed hverandres Struber over, og af det udflydende Blod voksede Valmuerne op!

Kørerne interesserede ikke min Far, men Heste, det var noget, vi kunde forstaa, det var noget, der var værd at have med at gøre, vi var enige med ham, aah, saa enige!

Han startede et Stutteri med det Formaal at opdrætte Heste til Hæren, »Remonter«. Alle Marker blev lagt ud med Græs, der blev bygget Ridehus og Bokse til Moderhopperne, Kostalden blev lavet om til Hestestald, og havde vi før leget med Heste, blev det nu et Slaraffenliv for os. Hopperne skulde røres, de unge Heste rides til, og der blev et Rykind af Købere og interesserede. Den største Dag i hele Aaret blev den Dag, Hærens Remontekommission kom og udvalgte de Dyr, som egnede sig til Militæret. Dyrene

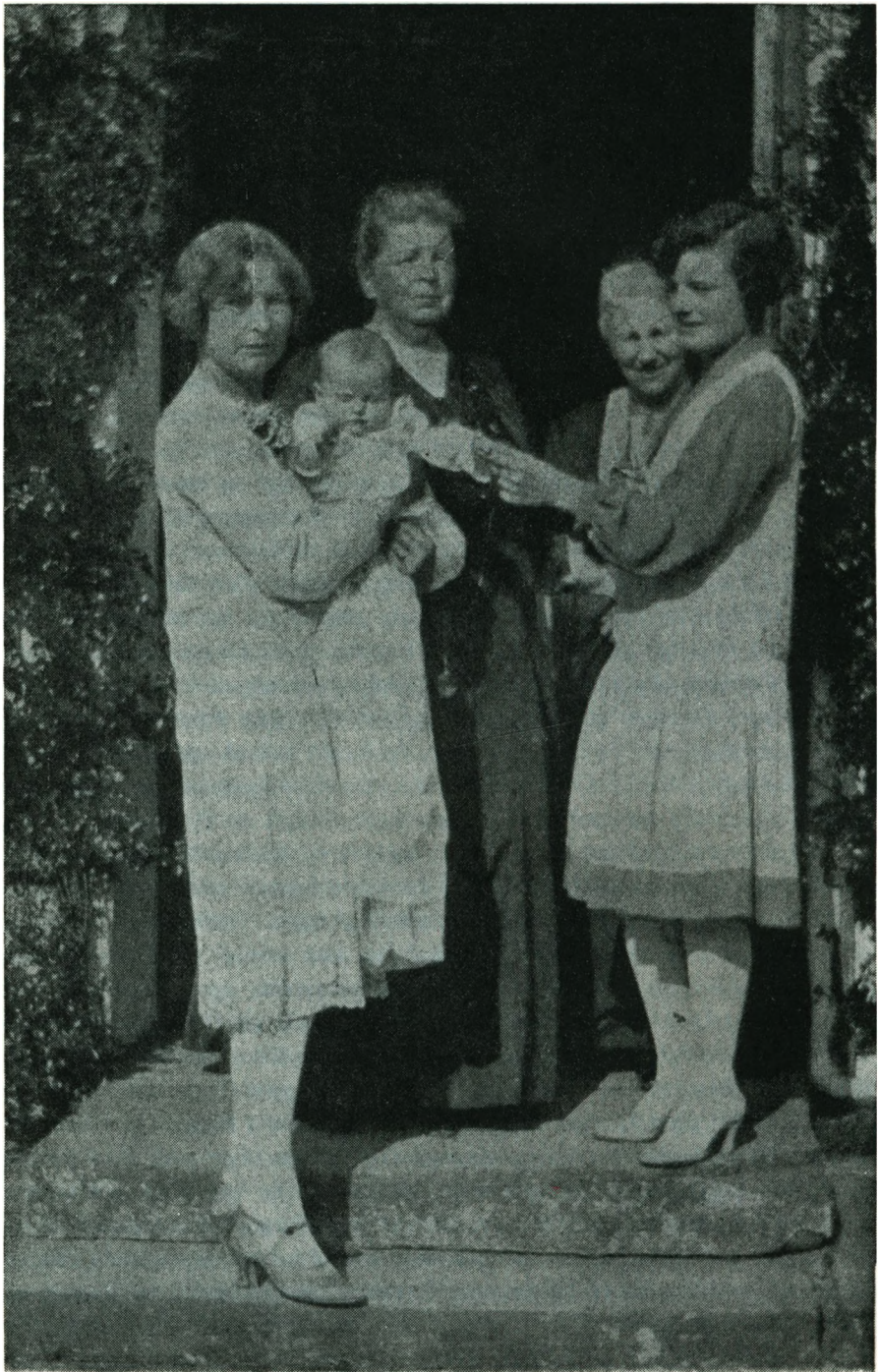
blev mønstrede i Trav og Galop, de flotte Officerer bedømte og handlede, og hvad de ikke tog blev bagefter solgt ved Auktion til Liebhave. Stor Frokost stod paa Bordet med Masser af Gæster strømmende til. Mor var en glimrende Værtinde, ikke at hun nogen sinde selv tog Del i Arbejdet, men hun organiserede hele Styrken, og Mad var der altid nok af, hvad enten det var til Middagsselskaber, Auktionsfrokoster eller til vore Fødselsdagsfester, flere af os havde Fødselsdage om Sommeren. Jeg syntes altid, det var godt Vej. Man glemmer vist de daarlige Dage og tænker kun paa de mange Fødselsdage, vi fejrede med Middage i Haven, ved festligt dækkede Borde og med Sange og hjemmelavede Vers. Vore Forældre havde bygget et lille Hus til os, det laa i en lille Skov, fem Minutters Gang fra Gaarden, der var Køkken og Dagligstue, og her blev Fødselsdagschokoladen drukket, vi kogte den selv, Skorstenen røg for det meste, saa vi kom ud af Køkkenet med røde Øjne, men det generede os ikke. Ofte lavede vi Aftensmad og inviterede Forældrene og deres Gæster, Bordet dækkede vi under et stort Bøgetræ, som sagt, jeg synes altid Solen skinnede!

Paa Langesø, fem Mil fra Biskorpstorp boede min Bedstemor, og mange af mine Barndomserindringer knytter sig ogsaa til dette Sted. Vi flyttede dertil ofte Maaneder ad Gangen, ja, en Gang blev vi der et halvt Aar! Naar vi rejste, var det ikke Smaating, der blev medbragt. Far, Mor, syv Børn og Piger, Lærerinde, Kusk, to Køreheste og vore elskede Nordbagger. Engang da en af mine yngre Søskende var nyfødt, tog vi saagar en Ko med, for at Babyen kunde faa den Mælk, den var vant til. En saadan Invasion forrykkede ikke i mindste Maade Tilværelsen for min Bedstemor, det hele gik som paa en Snor, hun havde mange Folk, Stuepiger, Hushovmester og Tjener foruden sin Kammerjomfrue, Køkkenpersonalet og en Mængde andre tjenende Aander til at bære Brænde, pudse Fodtøj og til at gøre et Utal af Petroleumslamper i Stand. Bedstemor havde en Datter, gift i Sverige. Der var 11 Børn, hendes Søn havde tre Dreng, og tit var hele Familien samlet paa Langesø, der var et vidunderligt Sted. Det har sit Navn efter en Sø, som strakte sig langs Parken, omgivet af Skov, den Sø fiskede vi i og legede i Robaade, vi var Indianere. Efter de bedste cooperske Forbilleder skjulte vi Baadene under Bøgetræernes nedhængende Grene, derfra gjorde vi Udfald og Angreb paa »Blegansigterne« i de andre Baade. Ogsaa her var det et Guds Under, at vi aldrig kom noget til, for Søen var dyb og fuld af Mudder, og vi var egentlig aldrig under Opsigt, naar vi roede rundt paa den. Rideturene i Skoven med Far var pragtfulde, og Samværet med alle de Børn var en Fest fra Morgen til Aften. Jeg maa omtale den Gæstfrihed, der i de Tider herskede paa de store Herregaarde. Gamle, enlige Damer, som ved Slægts- eller Venskabsbaand var knyttede til Familien, boede paa Gaardene i maanedsvi. »Paa Gavnø«, fortalte Far, »kom en gammel Herre, en fjern Slægtning, engang paa Besøg, han blev der hele sit Liv!« Det blev fun-

det ganske naturligt. Det var jo betinget af Godsernes og særlig Lehnsgodsernes Stilling, at Lehnene arvedes ubeskaaret af den ældste Søn (i enkelte Tilfælde, naar der ingen Sønner fandtes, af den ældste Datter). Yngre Børn var afhængige af Arvingen, som Regel fik de en aarlig Apanage udbetalt, Lehnsherren følte sig som Familiens Overhoved og paatog sig Forpligtelser overfor Slægten, alt var dog frivilligt, men gennemgaaende var der en stærk Slægtskabsfølelse og en rundhaandet noblesse oblige, man betalte jo heller ingen Skatter af Betydning dengang. Den privilegerede Valgret til Lands-tinget sikrede det store Hartkorns Magt, og Folkelønnen var minimal. En dygtig Husjomfru fik 150, og en Stuepige 60 Kr. om Halvaaret, men saa fik de sidste Bomuldskjoler, sorte Kjoler til Eftermiddagsbrug samt Kappe og Forklæder med Pibestrimler. Jeg husker Strygestuen paa Langesø med seks Stuepiger, hver med sit Strygebræt, og den store, hvidglødende Ovn med Strygejernene og Pibejernene, alt dirigeret af en myndig Oldfrue. Bedstemors Køkken var berømt, hun havde i mange Aar en Husjomfru af den berømte Mesterkok Soyers Slægt. Saa god var Bedstemors Mad, at da Frederik den Ottende blev Konge, anmodede man Bedstemor om at overlade sin Husjomfru til det kongelige Køkken. Jeg tror ikke, at Maden paa Langesø blev daarligere af den Grund, for baade Bedstemor og Mor vidste god Besked om, hvordan Mad skulde smage, det var ogsaa lettere dengang, »man tager et Sølvfad« o. s. v. Der var aldrig Mangel paa noget.

Som Regel tilbragte vi Julen paa Langesø. Det store Juletræ fra Loft til Gulv i Havesalen var straalende pyntet, og baade voksne og Børn og Tjenestefolkene fik et Væld af Gaver, man kan slet ikke forestille sig det nu til- dags, dengang var alt saa selvfølgelig. Nogle Gange, da vi blev større, var vi i Julen paa Gavnø hos Fars Broder, Lensbaron Reedtz Thott, den senere Konseilpræsident. Aanden og Tonen var den samme som paa Langesø, ingen Hastværk eller Anstrengelse mærkedes, ingen Utilfredshed med Ar- bejdet, trods de mange Gæster. Tænk, hvad der var at gøre, der fandtes jo ingen steder Lys-, Varme- eller Vandinstallationer, og tænk, hvor Vask var besværlig. Paa Biskopstorp som paa alle andre store Gaarde blev der kun vasket Storvask to Gange om Aaret, Foraar og Efteraar. Mors Forsyning af Duge og Sengelinned var enorm. Man vaskede med Lud, lavet af Bøge- træsaske, naar Linnedet var kogt, blev det kørt ned i Haven. Vi havde en Aa, som løb gennem Haven og dannede to Damme, her stod 5—6 Vaske- koner paa nogle store, flade sten i Vandkanten, de skyllede og bankede Tøjet med Banketræer, derpaa blev det kørt paa »Blegepladsen« for at tørres og bleges, det var skinnende hvidt, naar det efter en omstændelig Rulle- proces endte i den store Linnedstue. Konerne arbejdede for en Dagløn af 60 Øre!

Om Vinteren havde Bedstemor en Lejlighed i København. Her var For- ældrene og vi to ældste Pigebørn Gæster hos hende længe ad Gangen. Vi

Fire Generationer samlet paa Biskopstorp ved Jens Lunøe's Barnedaab 1928

fik Dansetimer, den øvrige Skolegang var lagt paa Hylden. Far, Mor og Bedstemor tog Del i den store Selskabelighed, det var vor store Oplevelse at se dem køre afsted i fineste Stads til Hoffester, store »Router« og Middage hos de andre Godsejere, som for de flestes Vedkommende havde Huse eller Vinterlejligheder i Byen. Engang var vi Pigebørn med Mor og Bedstemor til Chokolade hos Kong Christian den Niende og Dronning Louise. Vi var mest imponerede af, at de var ganske almindelige Mennesker, som blot spurgte os ud om alt, hvad vi foretog os. Under vort Københavner-Ophold kom vi ogsaa meget i det Estrupske Hus paa Toldbodvej, hvor Bedstemors Søster, Geheimeraadinde Estrup, førte stort Hus. Onkel Estrup tog ikke megen Del i Selskabeligheden, han viste sig kun af og til, han var en streng Mand med meget ligefremme og maadeholdne Vaner. Det var en meget lille Kreds, vi lærte at kende, for det saakaldte gode Selskab var meget eksklusivt, Kunst og Litteratur hørte vi meget lidt til, vi kom naturligvis i Teatret af og til, i første Parket i det kgl. Teater, hvor alle Damerne var i Selskabstoiletter og Herrerne i Kjole og hvidt.

Hvor var det dog egentlig provinsielt og smaatskaaret dengang. Man rejste meget lidt til Udlandet, højt regnet en Tur til Paris eller til et Bade-sted, og det blev betragtet som en Verdensbegivenhed. Bedstemor rejste af og til til Norge for at bruge Kur paa Holmenkollen, eller til sin Datter i Sverige. Paa disse Ture var min Søster og jeg som Regel med. Bedstemor kunde ikke tænke sig at dele Kupé med fremmede Mennesker, saa hver Gang vi skulde i et Tog, blev Konduktøren, hvad enten han var dansk, svensk eller norsk, kaldt hen til hende, omstændeligt sat ind i hendes Rejses Maal, og til sidst med en gratiøs Bevægelse trykket en Pengeseddel i Haanden. Jeg erindrer aldrig, at vi fik Medpassagerer i vor Kupé!

Vi tre ældste Børn blev konfirmeret samtidig og alene i Sognekirken, det var en stor Dag med mange Gæster og mange Gaver. Min Søster og jeg havde sorte, højhalsede Silkekjoler paa med langt Slæb, og fra den Dag var vi traadt ind i de voksnes Rækker, vi fik lov til at deltage i Selskabeligheden, vi »kom ud«, som det hed dengang. Saa var vor Barndom slut. Vort Liv som unge Piger af det gode Selskab var sandelig ogsaa meget forskelligt fra unge Pigers nu om Dage, men det er en anden Historie!

Vi havde lært Sprog, Dans, Tegning og Maling, men nogen Idé om det virkelige Liv eller praktiske Gøremaal fik vi aldrig. Da jeg blev gift, havde jeg aldrig stoppet en Strømpe, nu kan jeg baade spinde Ulden, strikke Strømperne og stoppe dem. Husvæsen lærte jeg i to Maaneder før mit Giftermaal, men det bestod nærmest i at lave Delikatesser som Champignon a la russe og skilt Sauce til Kyllinger og Snepper.

Ada Kiær,
Kiærslund, 1961.

FRA HJEMMEFRONTEN PAA BISPEN

Naar jeg har kaldt disse smaa Optegnelser, »fra Hjemmefronten«, er det fordi Ada og Tage jo saa storartet har beskrevet vores dejlige Barndomsliv, at jeg har tænkt mig i højere Grad at holde mig til Livet inden Døre, som i høj Grad hører med i Billedet, men som maaske er knap saa spændende.

Jeg maa vist begynde med at sige, at jeg som den yngste af syv Søkende var i høj Grad forkælet. Mine ældre Søstre prøvede sommetider at opdrage mig lidt, men uden synderligt Held er jeg bange for.

Til Gengæld var jeg jo sommetider ligesom de andre ude for en lidt haardhændet Behandling. Jeg husker, at jeg engang af Tage og Lenna, som ikke vilde have mig med paa Jagt, blev hejst op i Toppen af en Halmstak og hang der, indtil en af Husmændene tilfældigvis kom ud i Marken og hev mig ned, men den Slags tog man med, ligesom jeg følte mig meget bæret, naar jeg fik Lov til at bære en af Tages to Bøsser, for at han i paa-kommende Tilfælde kunde gribe den rette. Det er ganske rigtigt, som Tage skriver, at vi meget tidligt fik indprentet, at vi selv maatte staa til Ansvar for vore gale Streger, og vi fik paa den Maade en sund og god Opdragelse.

I Virkeligheden husker jeg kun én Gang, jeg fik en virkelig Omgang af Far, og da kan jeg ikke have været over 10 Aar gammel, og det var, fordi jeg var kørt ud med en af de udstationerede Remonter. Den tog uheldigvis Magten fra mig og endte i Grøften med det Resultat, at en Stang brækkede. Jeg maatte trække Hesten hjem, og det kunde ikke skjules. Far blev rasende og sagde bl. andet, at det var meget forkert af mig, naar jeg dog maatte vide, at Remonterne var Statens Ejendom, som han havde Ansvaret for. Selv om Far kunde bande og sværge, gik Vreden hurtigt over, og saa var den Sag forbi.

Da jeg var 9 Aar, fik Lenna og jeg en ganske ung, meget dygtig Lærerinde, Ella Becker, hun havde trods sin Ungdom et vældigt godt Tag paa at undervise, og kunde være meget bestemt. Hun blev meget stærkt knyttet

Ibeth ca. 1910

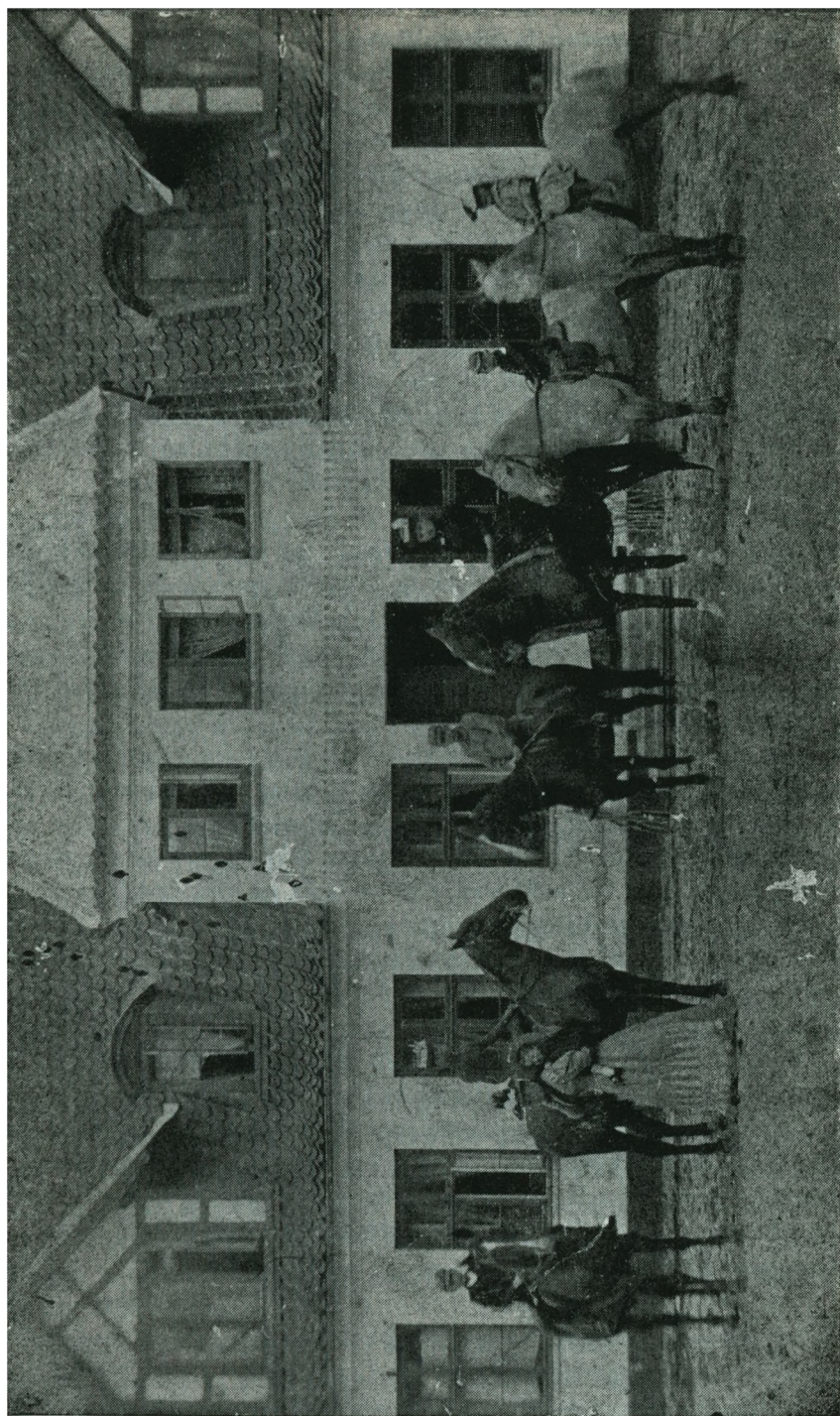
til os alle, og har forøvrigt sendt mig nogle Erindringer fra Bispen, som maaske kan bidrage til at belyse endnu en Side af Livet hjemme.

Moder var meget dygtig til at overvaage og forestaa alt, saavel i Hus som i Have, selv om hun just ikke var opdraget til det fra sit store Barndomshjem paa Clausholm. Hun har fortalt mig, at hun gik i Lære hos en ældre Husjomfru paa Hellerup, og selv om der var megen og god Hjælp, var der dog nok at sørge for. Der skulde være store Forraad til den store Husholdning.

Engang var vi 12 hver Dag tilbords, foruden Personalet og Karlene i Borgestuen. Det kender man jo slet ikke nutildags. Der blev ogsaa brygget Øl, vi var ude og plukke Humle, og jeg husker endnu den sødlig-bitre Lugt i Vaskehuset, hvor Øllet stod til Gæring i store Baljer, naar jeg med Mor skulde ned og røre i det for at se, om det var tjenligt til Aftapning.

Det er maaske ikke mærkeligt, at Moder sommetider følte sig træt, navnlig, da hun led meget af Hovedpine. Hun maatte forresten ogsaa tage sig af Kærne, som Far ikke kunde fordrage — det forbandede Skidt — sagde han om dem. Nej, Heste, det var Fars Interesse, og der var han meget dygtig, jeg har aldrig set nogen, der som han kunde køre et Par Heste til.

Mor spillede for os, og vi stod om Klaveret og sang i hver sin Toneart, Salmer, danske Sange, og alle de dengang kendte »Schlagere«. Mor fløjtede meget smukt, og akkompagnerede tit en eller anden musikalsk Gæst. ligesom hun ved mange festlige Lejligheder skrev Selskabssange, baade hjemme og ude. Om Aftenerne læste enten Far eller Mor højt for os, tit diskuterede vi med stor Iver et eller andet Emne. Vi skændtes bravt, men morede os

Syv Søskende rider ud — Biskopstorp 1895

dejligt. Senere paa Aftenen spillede vi Kort, L'hombre, Whist og senere Bridge. Vi begyndte, saasnart vi kendte Kortene.

Da Lenna blev forlovet og kom til Schweiz i Pension, fik Forældrene den Ide, at jeg maatte kunde klare mig uden Lærerinde, og vores kære Becker rejste altsaa. Jeg skulde læse med Mor, Far, Kapellanen i Skellerup, Julie samt spille med en Dame i Nyborg. Det blev en stor Fiasko, Far skulde lære mig Regning, hvad han selv var meget dygtig til, men det var til Gengæld umuligt at lære mig Fremgangsmaaden, og jeg har forøvrigt aldrig lært den. Far rasede og svor, og jeg var paa Graadens Rand. Det endte som Regel med, at vi i Stedet diskuterede den russisk-japanske Krig, som vi begge var meget optaget af, eller lignende historiske Begivenheder. Det var jo unægtelig morsommere, men maaske knap saa pædagogisk. Efter en stiltiende Overenskomst undgik vi begge at sige noget til Mor om det.

Naa, efter et Aarstids Forløb blev dette Forsøg opgivet, og Becker kom tilbage til Bispen, indtil vi et Par Aar efter flyttede til København.

Joh, vi havde et Par dejlige Forældre, og naar jeg tænker over deres Forhold til hinanden og til os, tror jeg bedst, jeg kan udtrykke det ved Ordene »Tillid og Kærlighed«. De viste os Tillid og ventede det samme af os. De viste i det hele Mennesker Tillid. Far kunde rase og skælde paa andre, navnlig naar det gjaldt Politik og Heste, men jeg tror ikke, han havde een virkelig Uven selv blandt Bønderne derhjemme, der jo i Estrups Tid var hans argeste Modstandere.

Naar jeg tænker paa den Tid, vi boede i København, og de tit var alene hjemme, husker jeg, at Far kom hjem med en eller anden Delikatesse, f. eks. Rejer, som Mor ikke kunde staa for. Det nød de saa, medens vi andre var ude at more os. Og jeg tænker paa Mor, som efter Fars Død sad meget alene paa Bispen, hun var altid glad, naar vi kom, og var altid igang med Haven, og med at tilse Frugten og Grøntsager, som hendes Faktotum Laurits kørte til Nyborg med. Særlig under den første Verdenskrig, da der ikke var elektrisk Lys paa Bispen, kunde det være lidt trangt, naar man var henvist til rædsomme Karbidlamper, og Lys, der næsten ikke kunde brænde.

Ja, nu maa jeg vist slutte disse smaa Rids med at sige, at naar først Far og senere Mor alene kom til os der, hvor vi har boet, var de altid med i alt, hvad vi foretog os. Far elskede at ride paa Flinterupgaard og at diskutere med Andreas, og Mor fulgte med i, hvad vi nu fandt paa, hvadenten det var Schnitseljagt, hvor hun kom ud med Paaskeæggene, eller vi legede Gemme om Aftenen, og ved den Lejlighed godt kunde finde paa at bruge kendes Sovekammer til Gemmested.

Ibeth.

ERINDRINGER FRA MIT BARNDOMSHJEM OG MINE DRENGEÅR

Efter min Mening fik vi syv Børn en vældig god Opdragelse. Den var meget fri, men med absolut Ansvar for alt, hvad vi gjorde. Og vi lærte at føle dette Ansvar, saa vi i Grunden aldrig gjorde noget særlig galt eller letsindigt eller kom særlig galt afsted. Jeg ved kun én Ting, Fader var meget streng med. Vi maatte ikke gaa paa Is — undtagen paa lave Oversvømmelser o. l. — før han havde prøvet den og erklæret den for sikker.

Vi holdt uhyre meget af vore Forældre og havde en meget stor Respekt for dem, navnlig gælder dette Fader. Jeg personligt har kun én gang faaet en meget let Lussing af ham. Jeg tror, det var fordi, jeg havde sagt noget, der ikke var helt sandt. Jeg var ulykkelig lang Tid derefter og husker Oprinet tydeligt endnu. Hvor giver jeg dog Fader Ret i hans Motto: »Ærlighed og Pligttroskab frem for alt«.

Lenna og jeg var jo de nærmest jævnaldrende. Vi to og Ibeth blev betegnet som »de Smaa«. Vore bedste Kammerater var vores to Nordbagger, Roskva og Tjalfe, som vi ligesom arvede fra Kello og Holger, da de kom i Skole i Odense. Vore Rideture gik gennem alt Terrain, og tit spændte vi Hestene sammen ved Gjordene og Hovedtøjerne og skiftedes til at staa med ét Ben paa hver Hest: »Trojka«, eller én paa hver Hest, styrende Hestene med den ene Haand og holdende fast i hinanden med den anden. Paa den Maade gjorde vi lange Ture og drev det ogsaa til at kunde tage smaa Forhindringer. Roskva havde den Vane at slaa op, naar man lagde en Haand paa dens Kryds. Det var derfor pinligt for Rytteren, hvis en anden i Forbifarten kunde komme til at berøre dette. Saa slog den op og Rytteren faldt uværgerligt af til stor Morskab for de andre.

Vi havde en Enspændervogn — kaldet Fjedervognen — . Med den og Roskva tør jeg nok sige, at vi forcerede alle Terrainvanskeligheder. Jeg husker dens Endeligt. Vi vilde forcere Bækken nede paa Engen i stærkt Tempo. Jeg, som

kørte, kom over med Forvognen, og jeg tror, det var Ibeth, som sad bagi. Hun havnede med Resterne af Bagvognen og et smadret Hjul midt i Bækken og maatte kravle i Land helt gennemblødt.

Om Vinteren, naar der var Sne, blev Hestene spændt for Kane eller Kjælk. Vi havde en Slæde, der hed Snitskammelen. Det var en Slags høj Slæde, hvor man sad overskrævs med Benene paa Gængerne. Bagtil var der et Rygstød, og man kunde være 4—5 Børn paa den. Med den og med Kjælker bag efter og Roskva eller Tjalfe spændt for kunde alle Snedriver og saa godt som alle Terrainvanskeligheder, som Gærder, Hegn, Bække o. l. passeres. De blev det, og det var vældig sjovt. Vi havde alle en enestaaende Færdighed i at styre Kjælkerne efter Slæden op og ned af Grøfter, over Snekastninger o. l. Jeg tror ogsaa, at der var mere Sne dengang.

Vore Lege. Ja, de var mangeartede. Mange synes maaske temmelig halsbrækkende, men paa Grund af vores virkelige Ansvarsfølelse, ogsaa overfor hinanden, kom vi aldrig noget alvorligt til.

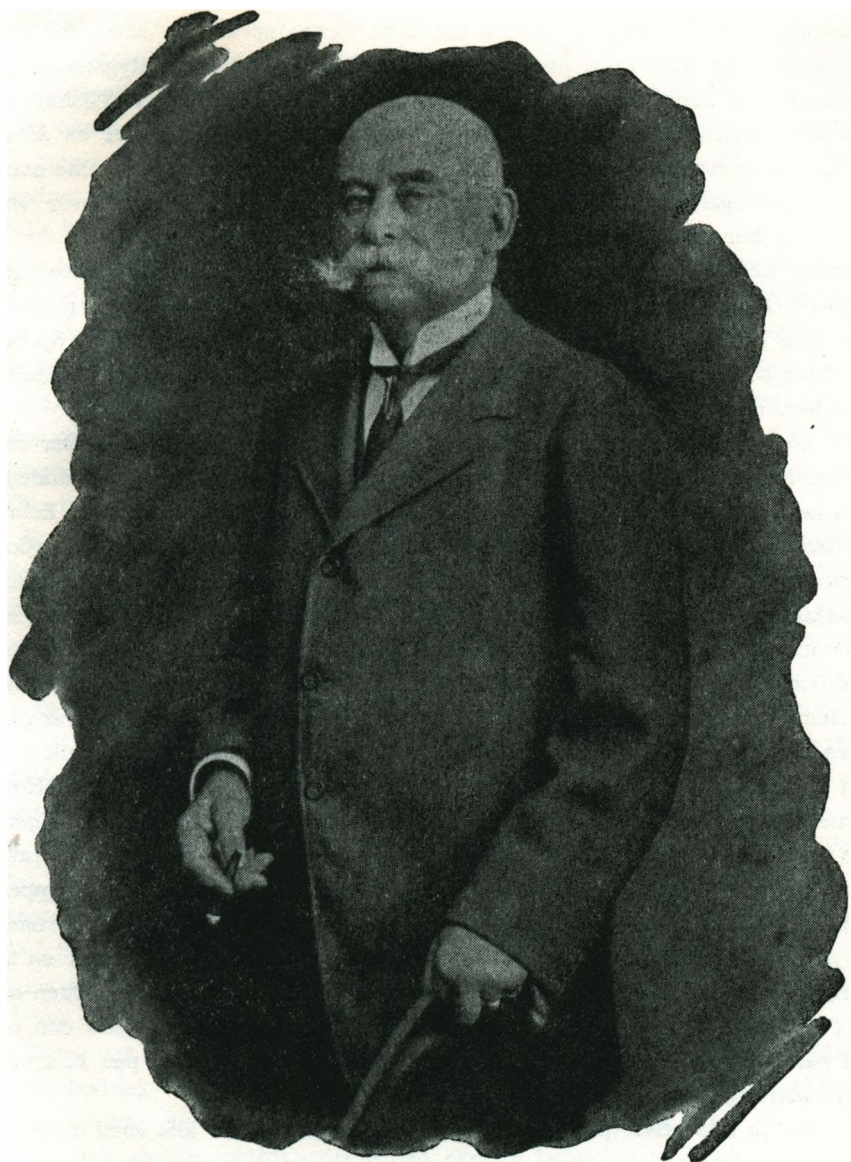
Hønehuset var et Bindingsværkshus med Tegltag. Der var ca. 2 Meter fra Jorden til Tagskægget. Taget var ret stejlt, dog ikke mere, end at man kunde kravle op ad det paa alle fire. Paa Taget var en Skorsten. Legen bestod i, at det ene Hold havde besat Skorstenen, og det andet skulde storme og erobre den. Vi var altid nok af Børn, medregnet Forvalterens og flere Husmandsbørn. Denne Leg var haardhændet. Ofte raslede én lige fra Skorstenen ned ad Taget og endte paa Jorden. Jeg kan endnu se Lenna og Kello, som jo var 7 Aar ældre end jeg, tage denne Tur. Det var bestemt ikke nogen god Kur for Taget. Tagstenene gik løse og raslede ned. Fader fandt sig dog i det, da han syntes, at Legen var temmelig rask, hvad den unægtelig ogsaa var. »Men skal sgu passe paa, at I ikke slaar jer dr! Ada og Julie var vist ikke med til denne Leg. De var for store.

En anden Leg foregik i Haven, og Vaabnene var nedfalden Frugt og raadne Æbler. Andre Kastevaaben, som f. Eks. Kastanier, var strengt forbudt. Et Hold besatte et Træ eller et Areal. Det andet skulde storme det og erobre Valpladsen. Alle Moders Grydelaag blev anvendt som Skjolde, og jeg tror nok, hun kneb en stille Taare, naar hun gensaa sine Grydelaag efter Kampen.

I Haven var der to dejlige Kirsebærtræer med herlige spanske Kirsebær. Hver Gren havde sit specielle Navn. Jeg kan nævne nogle af dem, som Gaffelen, Kirchgren, Napoli, Damesadlen, Kejserkronen, Dronningestolen, Høgstadt m. fl. Hver Sommer inden Kirsebærtid blev Grenene højtideligt fordelt mellem os alle 7, og det var strengt forbudt at komme paa hinandens Grene uden særlig Invitation.

Vi havde ogsaa hver sin Have, som vi skulde passe omhyggeligt, Urtesager og Veje. Ukrudt taaltes ikke. Til hver Have hørte et Frugttræ. Julies var det bedste. Det var en herlig Louise Bonne. Mit var en Sommerpære.

Ofte om Sommeraftenerne løb vi Væddeløb i Haven. Det store Løb hele

Far ca. 1900

Haven rundt var vel paa 400—500 Meter. Det var navnlig Lenna og mig og af og til »de store Dreng«, som deltog heri. Ibeth var for lille. Som Forhindringer brugte vi Havebænke og Borde. Lenna løb fortrinligt og vandt tit. En af Forhindringerne var en brunmalet Jernhavebænk med et Støbejernsrygstød ca. 10 cm. højt og ca. 1½ cm. tykt. Lenna sprang en Aften for lavt og ramte Rygstødet midt paa Skinnebenet. Resultatet var, at Rygstødet gik midt over, og Lenna fortsatte og vandt Løbet under stor Hyldest fra Tilskuerne.

Maaske animeret af disse Væddeløb lavede nogle unge Officerer en Aften et Væddeløb tværs over den store Dam i Haven, som de maatte svømme over. En af Deltagerne var Premierløjtnant Hjorth fra Nyborg. Han lever vist endnu og bor i Nærheden af Ibeth i Virum.

Langs hele Sydsiden af Haven paa Biskorpstorp var der en Hesselgang 100—150 Meter lang. Der havde vi en vældig Sport med at kravle gennem den hele i Toppen af Haslerne uden at røre Jorden. Det gav mange Spring fra Gren til Gren og var en meget morsom Leg. Den, der kom først til Enden af Alleen uden at have rørt Jorden, vandt selvfølgelig.

En Gang lavede vi Cirkus i Hesselgangen mod Entre paa 25 Øre. Der var mange Numre. Fremvisning af Løver — to Faar, der var klippede og malede som Løver, Gemser — Geder anbragt paa Kasser forestillede Bjerge, en Zebra — Roskva malet som en Zebra, staaende Ryttere paa to Heste — Trojka, Spring paa Hest, Roskva, gennem et stort Tøndebaand, lavet af Hasselgrene, Spaakone — vores Lærerinde, Frøken Øhrling, og mange flere. Stor Sukces.

Vi havde jo Stutteri paa Biskopstorp. 30—40 Følhopper — halvblods og fuldblods — og deres Opdræt, indtil de som 4—5 aarige blev solgt, navnlig til Remontekommissionen, ialt ca. 150 Heste. Naar Hopperne med Føl var paa Græs om Sommeren, skulde de som Regel ind om Natten. Det foregik paa den Maade, at vi Børn efter Middag løb ud i Marken og fangede en af Hopperne. Op paa den bare Ryg af den og uden Hovedtøj, men ved at dirigere den med Hænderne, gik det i Galop hjemad. Hele Flokken fulgte straks efter. Saa gik det ind ad Porten til den store lukkede Gaard. Paa Trappen foran Hovedbygningen stod Fader og Moder med Brød til nogle af Hestene. En Aften var jeg kommet op paa en Hest, der hed »Perle«. Da det var en af dem, der var vant til at faa Brød, fortsatte den i Galop gennem Gaarden op til Trappen, hvor den standsede brat. Jeg røg ud over Hovedet paa den og ned paa Stenbroen med det Resultat, at jeg fik to store Huller paa Knæene, som maatte sys sammen.

Vi var jo alle »født paa Hesteryg«, I Fastelavn red vi alle med Fader i Spidsen til Ringen. Et tyndt Træhylster, hvor der lige var Plads til tolv Messingringe ca. 5 cm. i Diameter, forneden forsynet med to krumme Fjedre, som holdt den nederste Ring, saa denne var helt synlig under Hylsteret, blev ophængt midt i Ridehuset. Hver Rytter havde et lille Træspyd. Det gjaldt altsaa om at fange Ringen med Spydet. Det skulde selvfølgelig ske i Galop.

Naar en Ring var taget, faldt der altsaa en anden ned paa Fjedrene. Naar Hylsteret var tomt, blev det hejst ned og fyldt igen. Den, der fik flest Ringe, var Vinder. Bag efter slog vi Katten af Tønden, ogsaa til Hest, og til Slut Potten i Stykker til Fods ude i Haven. Der var ofte Gæster — mest Officerer — med til disse Fastelavnsløjer.

Til Stutteriet hørte 3 Hingste. En ældre, meget fin engelsk Fuldblod, som havde vundet mange Løb i England, Barley Sugar. En meget smuk, men noget lille, ogsaa engelsk Fuldblod, White Boy, og en Halvblodshingst, Magnus. Det er meget Synd, at Faders meget nøjagtigt førte Bøger over alle Hopper og Opdræt efter disse igennem 15 Aar er gaaet tabt. Jeg søgte forgæves, da Julie boede paa Gaarden, at opspore, hvor de var blevet af.

Fader elskede at køre og kørte næsten altid selv i en høj »køre-selv-Vogn«, undertiden med 4 Heste for og med Rasmus Kusk paa Bagsædet. Vognen, som nu er over Hundrede Aar gammel, har jeg selv kørt uhyre meget i, dels da vi boede i Aarhus og dels under sidste Krig. Den staar nu paa Gavnø. Fader og Moder var ikke bange for at køre 5—6 Mil ud til Middag og hjem igen om Aftenen. Dette foregik dog ofte i Kalesche og med Rasmus som Kusk. Senere i Aarhus kørte Else og jeg ofte op til 32 Km. ud til Middag, f. Eks. til Clausholm eller til Sophiendal.

En Gang, det var vist i 1905, kørte Fader og jeg hjem fra Stenagergaard. Vognen var den ovenfor omtalte »grønne Vogn«. Hestene hed Farinelli, en selvtillagt fortrinlig Kørehest, og Major, en vanskelig udstationeret Hest. Jeg kørte, og Fader sad til venstre for mig. Rasmus sad paa Bagsædet. Ved Broholm nord for Kerteminde gjorde Major, som var meget vejsky, pludselig et Spring til Siden. Jeg tog et kraftigt Tag i Linerne. Højre Line sprang, og Heste og Vogn foer til venstre ned ad en høj Skrænt. Vi havnede paa en Mark med Rasmus helt foran Hestene, og Fader og mig mellem disse med Fader nederst, Vognen med Hjulene i Vejret og stærkt ramponeret bag ved os. Rasmus fik fat i Hestene og red til Hverringe, hvor han laante en Vogn. Det blev til en herlig Frokost paa Hverringe og derefter hjem i den laante Vogn. Det hele morede Fader umaadeligt, da han først indsaa, at jeg ingen Fejl havde paa Grund af den sprængte Line. Det blev derimod til en Omgang til Rasmus. »Det midste, De kan gøre, er sgu at holde Linerne i Orden dr.«, var nogle af Ordene. Men Rasmus var vant til en Omgang.

Fader var i mange Retninger en absolut Ener, selv efter den Tids Maalestok. Politisk var han Estrup'er. Efter Systemskiftet tilgav han aldrig de Konservative, der gik ind for Samarbejde med Venstre. Han var absolut Tilhænger af Fremskridt, men disse skulde komme fra Partiet selv. Han mente, at Estrup var vores største Fremskridtsmand, hvad han i Grunden havde ganske Ret i. Da »de otte« fremkom med deres Program, var han saa uenig med dem, at han fuldstændig brød med flere af sine tidligere meget gode Venner. Selv med sin Broder, Onkel Tage, blev han af den Grund saa

uenig, at de i lang Tid ikke kom sammen. »Har aldeles ikke mindste Begreb om Politik dr.«, udtrykte han sig om Onkel Tage, da denne var Statsminister. De blev heldigvis helt forsonede og var i de senere Aar meget gode Venner.

Fader og Moder var meget gæstfri. Maaske var Rytterofficererne fra Odense altid særlig velkomne. Fader elskede at diskutere. Engang Ritmester Aalborg fra Odense, som var Faders meget gode Ven og ofte kom hjemme, en Eftermiddag kom ridende til Te, kom Fader og han, efter at Teen var drukket, i en meget stærk Diskussion om Heste og Militærvæsenet. Bølgerne gik meget højt, indtil Tjener Ole meldte, at Middagen var serveret. Fader afbrød straks Diskussionen med følgende: »Lad os nu gaa ind og faa noget at spise. Har sgu alligevel været enig med Dem hele Tiden dr.«. Og derefter fik de et godt Glas Rødvin. Fader var ikke fri for at stamme, naar han blev ivrig. At han meget ofte endte sine Sætninger med at sige »dr.« eller »der«, kommer sikkert derfra, men er alligevel meget karakteristisk for ham.

Overfor Tjenestefolkene havde Fader en særlig Opdragelsesmetode, som vist vilde falde noget mærkelig ud nutildags. Da Tjener Ole, som var en god Tjener, men noget sjusket, en Dag ikke havde pudset Faders Petroleumslampe godt nok, fik han Ordre til at gaa med Lampen tændt 10 Gange frem og tilbage fra Trappen gennem hele Gaarden ned til Porten. Det var

Paa Langesø ca. 1904

midt i Middagsstunden, saa alle Folkene kunde se ham og grinede lidt af ham. Lampen blev herefter fortrinligt pudset.

Fader var absolut godt lidt af alle sine Undergivne, og de saa op til ham med Respekt.

Senere paa Grundmosegaard havde Holger en Dag haft Vrøvl med sine Folk, og nogle af dem optraadte noget truende. Fader gik saa ud paa Trappen med en dragen Sabel af Holgers og holdt en Tordentale til Folkene, hvorefter de gik hver til sit, og der blev ikke mere Vrøvl.

En Dag kom en nogenlunde ordentlig udseende Tigger gaende op til Hovedtrappen hjemme. Fader gik ud til ham og han sagde, at han hed »de Neergaard«. »Skal sgu lære Dem, at kalde Dem de Neergaard dr.«, sagde Fader, tog ham i Kraven, og smed ham ned af Trappen, saa han trillede omkuld. Det var udelukkende det fine Navn, som Manden havde kaldt sig, der havde gjort Fader rasende. Ellers fik Tiggere altid noget Mad. Vi kaldte Manden »Dønnergaard«, og det Navn fik fremtidige Tiggere, men den rigtige kom aldrig mere.

I Efteraaret 1905, da Kello var bleven Premierløjtnant ved Rytteriet i Odense, blev Fader af Rytterofficererne fra Odense indbudt til at deltage i en Terrainjagt.

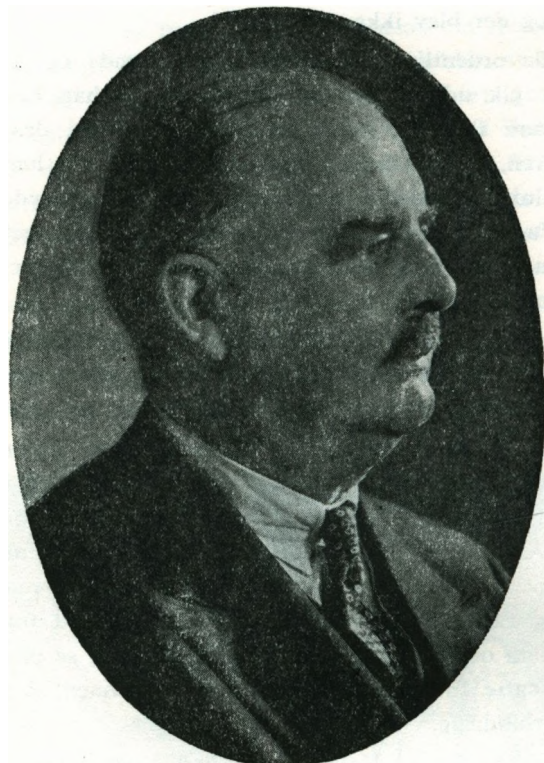
Vi boede paa Langesø i de Dage. Fader red ind til Mødestedet paa Major og fik der udleveret en paalidelig Terrainhest fra Regimentet. Der var i Jagten en Forhindring, det var en Aa, som Lederne syntes var for bred for Fader, der jo var lige ved 63 Aar. Kello havde i Forvejen faaet Ordre til at føre Fader hen til en Bro over Aaen. Da Feltet nærmede sig Aaen, red Kello ogsaa hen til Fader og raabte til ham, at Aaen var for bred for ham, og at han skulde følge ham over en Bro. »Kan sgu ride hen og se paa den dr.«, raabte Fader igen, satte fuld Fart paa og kom over Aaen, der virkelig var en meget stor Forhindring.

Der var Middag om Aftenen paa Grand Hotel, og da Fader om Aftenen red hjem til Langesø, blev Major, der var meget vejsky, ved Slukefter Kro bange for noget i Vejsiden, sprang tilside og snublede. Fader faldt og brækkede to Ribben. Han kravlede dog op paa Hesten igen og kom til Langesø midt om Natten, mere død end levende. Det varede længe, inden han kom sig helt.

Fader var stærk Modstander af, at Damer deltog som Jægere, dog kun, naar Damerne forlangte særlig Hensyntagen af andre Jægere, f. Eks., at andre skulde bære deres Bøsser mellem Saaterne, naar de vilde underholdes, eller ikke kunde staa stille paa Posterne o. s. v. Da en af disse Dameskytter, der forlangte megen Hensyntagen under jagten, og som Fader i Forvejen ikke brød sig meget om, en Dag ved en Klapjagt af en Naboskytte fik nogle Hagl i sin meget trivelige Bagdel, og hun lavede stort Postyr ud af det, sagde

Fader tørt til sin Sidemand. »Havde sgu kun godt af det dr., havde sgu længe trængt til det dr.«.

Fader skød lige til 1909 med en gammel Pinfire Bøsse, der kun kunde taale sort Krudt. Paa Grund af det mægtige Brag, naar den gik af, hed den aldrig andet end »Skræp«. Men han skød fortrinligt, navnlig til Agerhøns. I hans senere Aar havde vi mange herlige Jagtdage sammen paa

Tage 1955

Gavnø efter Agerhøns. Naar han gik sammen med Skytte Hansen, fortæller denne, at det ofte skete, naar der fløj en Flok Agerhøns op, og der lød to Skud fra Fader, at denne vendte sig om til Hansen og udbød, »Røg sgu to dr.«, og det var rigtigt, Fader doublerede som Regel.

Jeg syntes, at jeg maa tage lidt med af Faders Ungkarleaar, som jeg alt-saa ikke har oplevet, men hørt fortalt af Fader selv. Han var med som Løjtnant i 64, uden til sin store Ærgrelse at deltage i nogen større Batailler. Nogle Aar efter købte han en lille Gaard ca. 150 Tdr. Land, der hed Juelsberg, som ligger ca. 1 Mil nord for Vejle ved Vejen til

Horsens. Han var vist ikke saa forfærdelig meget hjemme paa Gaarden. Om Efteraaret, naar Høsten var i Hus, kørte han i den omtalte grønne Vogn, som Regel med fire Heste for, rundt paa Besøg hos Slægt og Venner paa Fyen og Sjælland. Vognen var fabrikeret af en Vognmager, jeg tror, han hed Jørgensen, som havde sit meget store Lager af Herskabsvogne paa Frue Plads lige bag Kirken, og hvorfra han forsynede saa godt som alle Herregaarde med Vogne af alle Slags. Jeg har selv som Dreng været inde hos ham sammen med Fader og set hans vældige Lager af alle Slags Herskabsvogne. Faders første Besøg gjaldt som Regel hans Slægtning, Ove Sehested Juul paa Ravnholt, og derefter til Valdemars Slot paa Taasinge, til sin

Søster, som i 1865 var bleven gift med hans gode Ven, Onkel Carl Juel-Brockdorff. Paa Taasinge var der hvert Efteraar en Uges Klapjagt i Træk, hvortil Fader var selvskreven Gæst. Hen mod Jul gik Turen videre til Gavnø, hvor der ogsaa var Jagter, og hvor Fader blev Julen over. Med andre kortere Besøg paa Hjemvejen, blandt andet hos sin Ven Peter Moltke, gik det atter hjemad mod Juelsberg, for at være i god Tid hjemme til Saatid.

Nu tilbage til min Barndomstid paa Biskopstorp, som Fader købte tre Aar efter hans og Moders Bryllup. De første tre Aar af deres Ægteskab var Fader Forpagter af Hellerup under Ravnholt.

Igennem Haven paa Biskopstorp løber der en Bæk, som — sikkert kunstigt — udvider sig til to Damme, adskilt af en Bro. For Enden af den sidste »den store Dam« er der igen en Buebro, hvor Vandet løber under over en Stensætning, der falder i Terrasser af Sten ca. 2—3 Meter. Det hørte til min og Ibeths største Fornøjelser, naar vi hvert andet Aar fik Lov til at lukke Vandet ud af den store Dam gennem en Sluse af Trærør i Bunden af Dammen under Buebroen. De Fisk, der gik igennem Slusen og Røret, blev fanget i en Ruse og atter sat ud i Dammen, naar Slusen blev lukket. Tilbage blev der nogle store Gedder op til 7 Pund, nogle Karper og mange Aal. Vi travede saa rundt i Mudderet med bare Ben og fangede Fisk. Navnlig Aalene skulde der et ganske bestemt Tag til at fange med Hænderne. Det var vældigt sjovt. Gedderne og Aalene var noget mudrede og maatte gaa i flere Dage i et Kar med rindende Vand, før de kunde spises. Jeg fangede forresten ogsaa mange Aal i Træktiden August Maaned med Snøre.

Jeg havde en særlig Kammerat, en Husmandssøn, der hed Valdemar, kaldet »den tro Valde«. Naar vi ikke var i Skole, var vi ustandselig sammen, lige fra mine tidlige Drengaar til jeg blev Student. Vi færdedes sammen overalt og gjorde nye Opdagelser. Vi fandt Fugleæg, men tog aldrig mere end ét Æg af hver Rede. Jeg tror ikke, at der fandtes en Fugleart i Mark og Skov, hvis Æg jeg ikke har spejlet og spist. Vi gik ustandselig paa Jagt sammen med en lille 34 mm Haglbøsse, der hed Rottebøssen, og var for øvrigt meget dygtige til at skyde med Bue og Pil og med Slangebøsse. Naar jeg, efter at være fyldt 12 Aar, kom hjem fra Skole i Odense Lørdag Eftermiddag Klokken ca. 5 kunde vi inden Middag lige naa at gaa Staldene igennem og skyde Rotter. Der var mange af disse Bæster i Følhopperboksene, og Resultatet var som Regel godt. Vi skiftedes altid til at skyde.

Den Gang skød man med Pinfire Patroner. Jeg hjalp altid Fader med at lade Patroner til alle hans Jagter og de smaa Patroner til Rottebøssen. Det hændte ofte, at der faldt en Patron paa Gulvet under Ladningen. Hvis den ramte Træpinden, gik Skuddet af, og Haglene raslede om Benene paa os, men de gjorde ikke nogen Skade, Fader og jeg gik meget paa Jagt sammen hjemme. Jeg skød min første Hare den 13/10 1900. Vi havde et dejligt lille Hus nede i Skoven. Det blev bygget til Ada og Julie, ligesom Huset i

Gavnø Have blev bygget til Tante Julie, ca. 35 Aar før. Huset i Gavnø Have hedder »Skjærsommer«, og vores Hus i Skoven hed »Thottenborg«. Det var et rødt Bindingsværkshus med Straatag og bestod af Køkken og en Stue. Væggene var dækket af pragtfulde Malerier, udført af Ada og Julie. Naar der blev budt paa Aftensmad paa Thottenborg, var det skam ikke daarligt, og det skete ofte om Sommeren. Vi hjalp hinanden med at lave Mad, dække Bord og bagefter med at vaske op i Bækken, der løb lige bag ved Huset, og hvor Vandet var dæmmet op, saa det var lettere at vaske op. Mange og forskellige er de Gæster, der har nydt deres Aftensmad under den store Bøg paa Pladsen udenfor Huset, og for os var det en vældig Fornøjelse, hvergang det blev sagt, at i Aften skulde vi lave Mad og spise til Aften i Thottenborg. Efter Maden blev der altid leget almindelige Lege, som Skjul, Pave. Staa-trold o. l.

Tæt ved Thottenborg var Bækken bredere, og et Spring over denne paa dette Sted var en virkelig Præstation. Ved Siden af Springet førte en Bro over Bækken. Utallige er de unge, baade Officerer, som der kom mange af hjemme, og andre, der har prøvet Springet med mere eller mindre Held. Jeg husker kun en, der virkelig kom helt over. Det var den endnu levende Kaptajn Svend Pontoppidan. Min Broder Kello og Erik Ahlefeldt kom ogsaa over, men gled med det ene Ben ned ad Skrænten ved Nedspringet. Mange havnede i Bækken. Der hang derfor altid et Sæt Drejlstøj, givet af Rik Moltke, Fader til nuværende Overpræsident i København. Han havde prøvet Turen i Bækken flere Gange. Dette Sæt var til fri Afbenyttelse, hvis man vilde prøve Springet. I en Bøg ved Siden af Broen blev Navnene paa dem, der havde klaret Springet nogenlunde, ridset ind.

Vi tilbragte ofte enten om Sommeren eller om Vinteren nogen Tid hos Bedstemoder paa Langesø. Julen tilbragte vi mest hjemme, men vi var ogsaa nogle Gange paa Langesø eller paa Gavnø i Julen. Naar vi tog til Langesø om Sommeren, foregik det ofte paa den Maade, at Moder og nogle Børn kørte med Roskva og Tjalfe i Ponyvogn, andre cyklede og Fader red. Rasmus Kusk tog med Toget for at køre Hestene tilbage. Fader beholdt sin Ridehest. Paa Langesø kunde Lenna, Ibeth og jeg tilbringe mange Timer i en Baad paa den store, meget smukke Sø med at fiske. Det var mest Aborrer og Skaller, vi fangede. Naar Aborrerne var nogenlunde store, fik vi Lov til at faa dem kogt til Middag. Naar de vejer ca. 2 Pund, er det en af de bedste Fisk, man kan faa. Der lærte vi ogsaa at spille Billard. I det dejlige Billardværelse kunde — navnligt Ibeth og jeg — tilbringe mange Timer sammen med Fader, som lærte os de forskellige Spil: Polidor, Karoline, Pyramide og flere. Bedstemoder vilde gerne have sin Whist om Aftenen. Naar Fader kunde slippe for at være med og i Stedet komme op til os paa Billardet, tror jeg, han var lykkelig.

Naar alle Børnebørn, ialt 21, var samlede paa Langesø, gik det vældig

Lenna og Christians Bryllup, Havetrappen, Biskopstorp 1906

gemytligt til. Jeg husker engang, hvor vi med Onkel Adam og de allerfleste af de 21 var paa Gaatur i Morud Skov for at se paa en meget gammel Eg. Den var frisk i Løvet, men hul indvendig. Der var saa stor Plads inden i den, saa 12 Børn eller Unge kunde være der paa én Gang. Man kom derind gennem en Aabning ved Roden af Egen. Jeg ved ikke, om Egen eksisterer endnu. Paa Vejen hjem saa vi pludselig en Grævling, som straks tog Flugten. Hele Flokken var naturligvis straks efter den, og Jagten gik gennem Mark og Skov og Vandløb. Til Slut indhentede vi Grævlingen midt ude i en Aa, som den vilde svømme over, og det blev dens Endeligt. Det var i Grunden lidt raat. Jeg husker, at Kello, Fredde Treschow, Jørgen Berner og jeg var de første, der naaede den ude i Aaen. Grævlingen blev med Onkel Adam i Spidsen baaret i Triumf til Langesø og højtideligt anbragt paa Hovedtrappen.

Paa den pragtfulde store Sø blev der arrangeret Søslag, hvor to Baade kæmpede indbyrdes. Det gik haardt til. Deltagelse var derfor kun tilladt Frisvømmere og forbudt de mindre. Den endte nemlig altid med Vandgang paa Hovedet i den meget dybe Sø. Ellers gik Tiden med Tennisampe. Vi havde lavet en forholdsvis udmærket Tennisbane midt i Gaarden. Jeg har endnu en Tennisketsjer med Sølvplade — Langesø 1905 — en første Præmie. — En Sportsleg, som Langesø paa Grund af den meget Skov var særligt egnet til, var Snitzeljagt; en Sportsleg, som vi drev uhyre meget baade paa Biskoptorp, Langesø, Hvidkilde og senere her paa Strandegaard. Da jeg synes, at det er en fortrinlig Sportsleg, naar unge er sammen og meget gerne vil animere disse til at tage den op igen, skal jeg forklare, hvad den gaar ud paa.

Man skal helst være mindst 10 Deltagere. De 2 af disse er Ræve. Disse tilrettelægger Turen i Forvejen og bestemmer Endepunktet — helst et smukt Sted —, hvortil de ved Hjælp af en Tjener eller af en ikke-Deltager, dirigerer Forfriskninger, Te, Aftensmad eller lignende til et bestemt Tidspunkt. F. Eks. 3 Timer efter, at Rævene er startet. Disse gaar fra Startstedet hver med store Poser tæt pakkede med Papirstrimler, klippet i Forvejen af en Mængde Aviser i ret lange Strimler. De laver altsaa Sporet ved at drysse Strimlerne efter sig med nogle faa Meter mellem hver Strimmel. De skal helst lave talrige Vildspor, korte eller lange, men helst et Par Stykker paa en til to Kilometers Længde. Et langt Vildspor skal altid ende med en Seddel paa Vers, som oplyser Hundene om, at de er paa gale Veje, eventuelt en Forfriskning eller noget morsomt. Jeg kan huske, at et Vildspor endte med en Bajer paa en Træstub, med en Seddel, hvorpaa der stod:

*»Dette Spor vandt ingen Sejer,
trøst Dig med en Svalebajer«.*

(Axel Ahlefeldt).

eller med et Vers paa et Træ, som lød:

»Vend kun om, dit gamle Kvaj, se at find den rette Veje«.

Familieliv ved Havetrappen paa Bispen ca. 1927

Rævene kunde ogsaa narre Hundene ved at gaa et Stykke i en Bæk, men saa skulde der tydeligt angives med Strimler, hvor Bækken var forladt. Paa det rigtige Spor, bør der ogsaa efterlades Vers og Forfriskninger til Opmuntring, som f. Ekr.:

»Hos Rævene er Mad og Drikke, gaa kun paa, forsink jer ikke«.
(Lenna).

Rævene skal altid aftale, hvor de skal mødes efter udlagte Vildspor.

Hundene — de andre Deltagere — starter mindst en Time efter Rævene. De skal have en Leder, der skal lystres. Han bestemmer, hvem der skal følge de forskellige Spor. Flere af Hundene skal helst være forsynet med Fløjter, og der aftales Signaler, som angiver, om man stadig er paa Sporet, eller om man har opdaget, at Sporet er vildt. I saa Tilfælde maa man vende tilbage og fortsætte ad det rigtige. Til sidst skulde Hundene gerne finde Rævenes Hule. Hvis det skulde mislykkes, har Hundenes Leder en lukket Konvolut i Lommen, som først maa aabnes paa et fastsat Tidspunkt og som angiver, hvor Rævenes Endestation er. Efter en saadan Tur er Forfriskninger af enhver Art særdeles kærkommen i Rævenes Hule.

Paa Langesø havde vi endnu en meget interessant Leg. Den foregik oppe

paa Loftet og bestod i, at man med faa Skridts Tilløb skulde løbe op ad en skraa Skorsten og rutche baglæns ned igen. Det gjaldt om, hvem der kunde komme højest op med Foden. Paa Siden af Skorstenen blev der for hver sat en Streg og hans Navn, som altsaa angav, hvor højt han var kommet. Denne Sport drev vi i mange Aar og i to Generationer, og Navnene paa Siden af Skorstenen staa der forhaabentlig endnu. Hans, min Fætter, har i hvert Fald højt og helligt lovet at bevare dem. Jeg førte igennem mange Aar, men blev slaaet af min Søn, Iver. Jeg tror, at vi to er de højeste.

Fra Loftet var der Udgang til en Altan og over denne en Karnap med det store Taarnur. Det var morsomt og ganske ufarligt fra Altanen at kravle op ad Taget over Taarnuret og sidde overskrævs over dette paa Karnappen. Hvis man gled paa Taget, havnede man nede paa Altanen. Jeg husker, at Lenna, Ibeth og jeg var samtidig deroppe, og vi synes, at det var en stor Bedrift. Det var i hvert Tilfælde sjøvt, og der var en pragtfuld Udsigt deroppe fra. I Bedstemoders Garderobe gemte sig en Mængde gamle Karnevalsdragter og mange andre morsomme Udklædningsdragter. Ved mange Lejligheder fik vi Lov til at endevende Kisterne i Garderoben, og klæde os ud. Vi fik mange morsomme Lege ud af dette, og det er jo en Leg, som vi stadig driver med stor Morskab. Jeg har ofte tænkt paa, at det var underligt, at Forældrene, som i meget høj Grad nød vores Lege og vores Sport, kun sjældent tog aktiv Del deri, men det skyldtes vel Tiderne dengang. Jeg synes, at Else og jeg senere altid har taget meget mere aktiv Del i de Unges og Børnenes Lege. Denne Deltagelse af de Ældre i de Unges Fornøjelser og Lege er maaske, hvad jeg ikke haaber, igen i Aftagende. Jeg haaber meget, baade for de Ældre og for de Unge, at dette ikke vil blive Tilfældet. Jeg mener bestemt, at Leg og Sport er uhyre sundt og godt baade for Ældre og Yngre, og at man aldrig maa blive for gammel til at lege.

Strandegaard, den 10. Marts 1963.

T. Reedtz-Thott.

1963

STIFTSBOGTRYKKERIET - NÆSTVED